

LADY IN



ČASOPIS DÁMSKÉHO
INVESTIČNÍHO KLUBU
ČESKÉ SPOŘITELNY
ZIMA 2013

*Naděje
Elišky
Kaplické*

**Umění
& Investice**

*Ostrov
šťastných
lidí*

NOVÉ VOLVO XC60 FACELIFT...



AUTOPRUHONICE.COM

AUTODEJVICE.COM

AUTOSTODULKY.COM

Auto Průhonice a. s., autorizovaný Volvo dealer



Starbucks přichází s limitovanou vánoční edicí zrnkové kávy, kterou zabalil do rudého odstínu „barvy života“. Směs v sobě slučuje živost vynikající latinskoamerické kávy a hebkou sametovost kávy asijsko-tichomořské s příměsí vzácných letitých zrn z Indonésie.



Pro letošní sezonu podzim/zima přišla módní značka Fendi, pro niž jsou již od šedesátých let typické kožešiny, s jejich nestandardním umístěním na náramky, přívěsky ve tvaru chlupatých přišerek, ale také na svetry a boty, a to v různobarevných pruzích. Zaručeně vám zvednou náladu.



Nejmenší kachní peří ve svých legendárních bundách nabízí značka Moncler, která s nimi v rámci kolekce Gamme Rouge dokázala jako jediná na světě proniknout až na přehlídková mola pařížského Fashion Weeku. V nabídce Obsession.



Lávkové kameny z přírodního čediče vulkanického původu lze i doma nahřát a přikládat například na záda, ramena, chodidla, ruce, obličej, případně jimi dané oblasti masírovat. Pomáhají detoxikaci, uvolňují napětí, obnovují energii, mírní bolest, potlačují nespavost a deprese. Už víte, jak vypadá váš osobní terapeut balený v kufříku?



Pokud si za knihu „na dobrou noc“ nevolíte módní severskou detektivku, ale dostanete naopak chuť rozmazlit svoji ženskou stránku, doporučujeme se v knihkupectví doptat na český překlad titulu Se šarmem Pařížanky od bývalé modelky a stylistky Inès de la Fressange. Její rady, jak zkombinovat perly třeba s pruhovaným svetrem, jsou k nezaplacení!



Německá značka Sahco nedávno využila svých manufakturních zásob prémiové merino vlny a kašmíru a uvedla na trh vlastní plédy. Až si je sami pohladíte, zjistíte, že jsou nebezpečnou konkurencí luxusních výrobků Hermès. U nás prodává například Dream House living concept store.



Abyste dosáhli nejvyššího bodu relaxace, potřebujete správné prostředí. Zapalte vonnou tyčinku nebo svíčku, zabalte se do plédu a uveleďte se ve starém dobrém a hlavně osvědčeném ušáku. Tento od značky IKEA patří do nové kolekce Stockholm, která vzhledem i zpracováním šlape na paty top výrobům designového nábytku.



Obohatit svou šperkovnici a zároveň vykonat dobrý skutek? Zajdete-li do pražského butiků Bulgari, ještě tam seženete prsten s černou keramikou ve speciální edici, který je oproti jiným cenově dostupnější a jehož koupí přispějete 90 dolarů na světovou nadaci Save the Children.

Text **Mária Mičoušková**
Fotografie **archív**

PRO NI



Minikrby na biolih přinášejí hřejivé teplo živého ohně do každého typu obydli, některé se velikostí i šetrným způsobem spalování hodí dokonce i na jídelní stůl. Že má pohled do plamenů stejně zklidňující efekt jako meditace, vás přesvědčí nabídka severské značky Stelton a její designový minikrb Fuego.

Hřejivá zima

Obnově vnitřní energie se v zimním období musí intenzivněji pomáhat vnějšími podněty. Po ránu ji nejlépe rozproudí šálek kávy nebo čaje, přes den ji podpoříte zachumláním do měkkých kožešin nebo doplníte podpurnou masáží. A večer doporučujeme odložit počítač i tablet a do ruky vzít raději klasickou knihu.



Kožešinové límce, které nosily naše babičky, už jsou zase v kurzu. Nemusíte šetřit rovnou na lišku, potěší i jemňounká králičí srst (na obrázku ukázka ze zimní kolekce značky Louis Vuitton) nebo umělé kožešiny, které se díky novým výrobním technologiím od těch pravých skoro neliší...

Milé čtenářky,

vítám vás u triadvacátého čísla Lady In, časopisu Dámského investičního klubu České spořitelny. Nastává zima, konec roku je na dosah ruky a to znamená, že se blíží další, již šesté klubové narozeniny. Oslavíme je v polovině února. Těší nás, že nám stále zachováváte přízeň a vyjadřujete své názory, nejen prostřednictvím našich nově zasílaných dotazníků. Zároveň věříme, že informace či rady z oblasti investic vám napomáhají k lepší správě osobních či rodinných financí. K tomu nadále využíváme webové stránky, klubová setkání i časopis Lady In. Snad vás ani toto aktuální (vlastně předvánoční) číslo nezklamе.

Mezi odbornými texty jistě zaujme zamyšlení Davida Navrátila, hlavního ekonoma České spořitelny, nad souvislostmi mezi ekonomikou a psychologií či článek generálního ředitele ISČS Martina Řezáče o tom, jak využívat služeb osobního „portfolio manažera“. V rozhovoru Františka Maška s ředitelem ERSTE Premier Jiřím Zelinkou se dočtete o komplexní nadstandardní péči pro vybrané klienty. A nejen milovníky umění jistě potěší nová redakční posila, novinářka Věra Tůmová, svým tématem Artbanking.

Zcela odlišné starosti, vlastně spíš radosti, mají „nejšťastnější obyvatelé světa“ – zážitky z Tichomoří vám přiblíží Petra Doležalová. Ta zároveň také stihla vyzpovídat Elišku Kaplicky Fuchsovou – její životní příběh pro vás jemně a citlivě zaznamenala do rubriky Portrét. Na stále aktuálnější téma sociálních sítí jsme tentokrát pohlédli z roviny pravidel chování, tzv. netikety. V Klubovém zoomu se ohlížíme za listopadovým setkáním investorek v Břevnovském klášteře a tip na aktivní odpočinek přinášíme v rubrice Top relax. Tentokrát zveme do malebného jihotyrolského údolí. Věřím, že vás zaujmou i další tradiční rubriky – Gurmánka, Tvůrkyně či malý rozhovor s další z členek klubu.



Za celou redakci Lady In vám přeji klidné vánoční svátky a do nového roku hodně zdraví a samá správná (nejen investiční) rozhodnutí.

Romana Vilková

LADY IN, zima 2013

Vydavatel: Česká spořitelna, a.s., Olbrachtova 1929/62, 140 00 Praha 4, IČ: 45244782

Evidenční číslo: MK ČR E 18177

Šéfredaktorka: Romana Vilková

Editorka: Petra Doležalová

Redakce: Jaroslav Kropáček, Věra Maria Budway Strobach, Michaela Matochová, Helena Matuszná

Spolupracovníci: Žaneta Matuška Pavlů, Pavlína Zelničková, František Mašek, Anita Blahušová,

Martin Řezáč, David Navrátil, Věra Tůmová, Mária Mlčoušková, Darina Siegllová

Grafická úprava: Radek Rytina

Foto obálka: Vitaly Valua

Obrazová úprava: Vladan Krumpal a Libor Špaček

Produkce a prodej inzerce: Petra Doležalová, Bluewind, dolezalova@bluewind.cz

Tisk: Expodata-Didot

Vychází: čtyřikrát ročně

www.investicniklub.cz

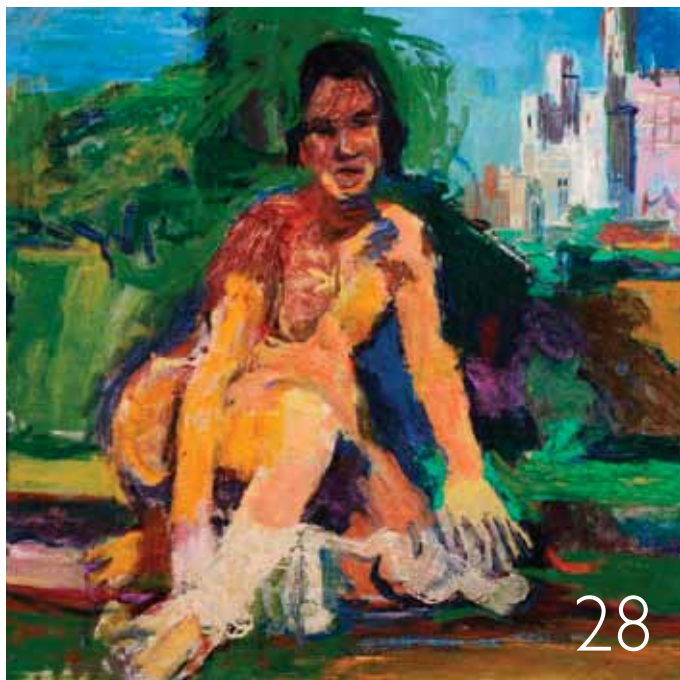
22



16



Obsah



- 3 PRO NI
Stylově i v zimě
- 6 PORTRÉT
Eliška Kaplicky Fuchsová: Co tě nezabije, to tě posílí
- 10 TVŮRKYNĚ
Architektka a designérka Helena Dařbujánová
- 12 S KABELKOU DO SVĚTA FINANCÍ
Psychologické aspekty ekonomických kroků
- 15 PĚT OTÁZEK PRO ČLENKU KLUBU
Jitku Schmiedovou o mentoringu a ženách ve vedení
- 16 ETIKETA
S grácií v kyberprostoru
- 18 MONEY, MONEY, MONEY
Aktivně řízená portfolia vs. individuální investiční rozhodnutí
- 22 SVĚT NA DLANI
Vanuatu – kousek ráje
- 27 GURMÁNKA
Tichomořské proudy v pražských ulicích
- 28 INVESTIČNÍ ENCYKLOPEDIIE
Investice do umění: radost i zisk
- 30 KLUBOVÝ ZOOM
Předvánoční setkání investorek na Břevnově
- 32 TOP RELAX
Za sportem i relaxací do Jižního Tyrolska
- 35 SEZONNÍ MENU
Zima plná sportu i radovánek
- 36 KULTURNÍ TIPY
Kultura sněhem zaspaná
- 38 ZEPTALI JSME SE
Jiřího Zelinky, ředitele ERSTE Premier České spořitelny

Před čtrnácti lety začala
točit dokument o slavném
architektovi Janu
Kaplickém. A zrodil se
příběh velké lásky.



V režii *lásky*

Musíš udělat film o lásce a já ti u toho budu vařit kafe, říkával její milovaný muž. „Ale když jsem byla na vrcholu blaha, neměla jsem potřebu tvořit,“ vzpomíná filmová producentka Eliška Kaplicky Fuchsová. Ani jeden z nich netušil, že s nejšílenějším scénářem, podobným antickému dramatu, je předběhne sám život. A že láska nebude jen motivem, ale hnací silou tvorby nejen filmové.

K nekonvenčnímu a tvůrčímu přístupu k životu čerpala Eliška inspiraci už v dětství. Vyrůstala v bohémské rodině obdařené uměleckými sklony. Maminka, interiérová designérka, se třikrát provdala za architekta (jedním z nich je i Eliščin biologický otec). Ale byl to až čtvrtý „táta“, filmový producent Jaroslav Bouček, kdo u Elišky zažehl zájem o stříbrné plátno. Už jako dítě si zahrála v komparzu několika filmů i seriálů, a studium produkce na FAMU pak bylo logickou volbou. Zнала skoro všechny nejvýznamnější snímky své doby, když je s Jaroslavem Boučkem, členem evropské filmové akademie, sledovala doma a pomáhala mu vybírat zástupce na Oscary.

U filmu začínala jako asistentka režie dramata Je třeba zabít Sekala a Anděl Exit. Pro českou televizi natočila „filmy o filmu“ k celovečerním snímkům Anděl Exit, Babí léto a Václav a také k nim vytvářela filmové a televizní upoutávky. Ochutnávala ale i z dalších filmařských profesí. Samozřejmě někdy chyběly zkušenosti – třeba když se pustila do psaní scénáře podle knihy Jáchyma Topola.

Co jí však nechybělo nikdy, byla odvaha a nadšení, s nimiž se vrhala do realizace svých tvůrčích záměrů. Když jí bylo jednadvaacet, oslovila po přednášce v pražském Veletřním paláci slavného architekta Jana Kaplického s nabídkou, že o něm natočí dokument. Do Londýna za ním kvůli chystanému filmu dojížděla dva roky. Natáčení občas probíhalo s velkými obtížemi, hlavně v období, kdy Kaplický procházel komplikovaným rozvodem se svou tehdejší manželkou a partnerkou v byznysu Amandou Levete.

HRY LÁSKY ŠALIVÉ

Sbližování s Johanem, jak Eliška svého manžela Jana Kaplického láskyplně oslovovala, trvalo dlouho. „Jednou jsem se mu svěřila, že přítel, s nímž jsem se právě rozešla, stanuje u našeho domu a kouká mi do oken. A on mi nato namaloval obrázek – několik vojenských stanů, na které umístil vlajky. Byla tam česká, maďarská (protože věděl, že po mně pokukuje jeden Maďar) a pak namaloval malinký stan s britskou vlajkou, jako že i on se o mě uchází. Ačkoli byl přesvědčen, že je starý a pro můj život neperspektivní, rozhodl se, že tam ten svůj stan dá

a půjde do boje mezi ty třicetileté,“ vzpomíná na začátky osudového vztahu s o čtyřicet let starším mužem. Ta kresba, dokládající autorův dar humoru a sebeironie, je dnes součástí Kaplického sbírky.

Značný věkový rozdíl zamilovaná Eliška neřešila, zato svět sledoval nesourodý pár docela kriticky. „Vzpomínám na první léto v Londýně, když už jsme byli s Johanem spolu. Šli jsme na odhalení Serpentine pavilonu a strašně jsme si to spolu užívali. Muselo to z nás tak silně zářit, že na nás někteří koukali s otevřenou pusou. Jedna z těch překvapených osob byla i architektka Eva Jiříčná, bývalá Johanova partnerka. Myslím, že ho takto zamilovaného už dávno nikdo neviděl,“ vzpomíná Eliška na první setkání se ženou, jejichž vztah přetavila do pevného přátelství až pozdější tragédie.

VYVÁŽENÉ PARTNERSTVÍ

Většinou je těžké skloubit pracovní a osobní vztah, ale Eliška byla propojování obou světů naučená už ze svého dětství a považuje je za přirozené. Nesmí ovšem chybět respekt na obou stranách. „Když jsme tvořili, Johan říkal: jeden a jeden jsou tři. Je úžasné, když někoho v životě potkáte a můžete zrychlit tempo bez jakýchkoli obav. A když už nějakou obavu máte, ten druhý ji během vteřiny rozmete. Dříve pro mě byla takovým partnerem máma, pak se jím stal můj muž.“

Střídavě žili v Praze a v Londýně. Eliška Kaplické jako by se otevřela nová dimenze – nejen z pohledu ženy slavného architekta, ale i ve způsobu nazírání na svět. Mnohem zkušenější Jan měl přirozenou potřebu předávat mladinké manželce vlastní poznatky. „Je úžasné, když vám partner chce ukázat svůj svět. Na život kolem vás se najednou dokážete dívat i jeho očima. Přitom je ale důležité zůstat sám sebou, což není vždy snadné,“ přiznává. „Můžete začít svého partnera tak obdivovat, až přestanete rozpoznávat, co je jeho a co vaše.“

Na první pohled kontrastní pár, přesto – nebo snad právě proto – se stále vzájemně obohacovali, oba hrají jako děti. „Dlouho jsem ale neviděla jeho deprese a melancholie. Ale to je asi normální – když vytvoříte čtyři sta projektů, z nichž se realizuje sotva pětina, nutně přijde určitý pocit zmaru. Jeho tvorba



„I když se něco nezdaří, jde se dál. V tvorbě stejně jako v životě musí být lehkost, takový pocit světla.“

„Když jsme tvořili, Johan říkal: jeden a jeden jsou tři. Je úžasné, když někoho v životě potkáte a můžete zrychlit tempo bez jakýchkoli obav. A když už nějakou obavu máte, ten druhý ji během vteřiny rozmete. Dříve pro mě byla takovým partnerem máma, pak se jím stal můj muž.“

je tak vizionářská a futuristická, že nejde masově kopírovat. A některé z projektů zatím čekají na technologii, díky níž se postaví,“ říká Eliška a více než manželka z ní teď mluví architektova partnerka, kolegyně.

KDYŽ OSUD NADĚLUJE

Projekty, které se nerealizují, deptají architekta stejně jako malíře obraz, který zůstal navždy skryt v ateliéru. Největší ránu však Janu Kaplickému zasadili český prezident a pražští radní, když nepřekousli vítězný projekt mezinárodní soutěže Národní knihovny, pro svůj vzhled označovaný jako „Chobotnice“. Manželé Kapličtí a lidé, kterých se to bezprostředně týkalo, se snažili svůj návrh bránit a vytvořit bariéru proti útokům na autora náhle kontroverzní Chobotnice. Proto založili nadační fond Kaplický Centre. „Poprvé po revoluci tu nastal zlom – lidé začali řešit, co mají kolem sebe za budovy, mohli se vyjádřit k tomu, co se jim líbí, co by chtěli. Organická stavba knihovny se dočkala podpory odborníků a knihovníků, kteří věřili, že je to budova s ojedinelou funkčností, která nejen v českém měřítku nemá obdoby,“ popisuje Eliška dění kolem stavby, která jako žádná jiná rozvířila reakce celého národa. Latka byla skutečně vysoko, šlo bez nadsázky o celosvětově nejmodernější budovu knihovny. Subjektivní názory některých vlivných ji však laicky smetly ze stolu. A protože šlo o mezinárodní soutěž, znamenalo to nejen velkou příležitost, ale ve výsledku taky neskutečnou ostudu.

V tomto náročném období však na manžele Kaplických nepadaly od osudu jen rány, ale dostalo se jim i nečekaného pohlázení. Potvrzení neplánovaného těhotenství přišlo současně s radostí nad vyhlášením výsledků soutěže o Národní knihovnu. Tím však jako by přízeň osudu byla náhle vyčerpána: v den, kdy se malá Johanka narodila, Jan Kaplický zemřel na selhání srdce.

V ČASECH NEJTĚŽŠÍCH BUĎ MI PŘÍTELEM

Během následujících měsíců pak Elišku držela –

kromě dcery Johanky – nad vodou práce na odkazu manžela a jeho rodiny. „Je důležité nezničit ho a velmi křehce s ním pracovat dál. Měsíce jsem denně z půdy překládala různé knížky, sádrové reliéfy profesora Kaplického, krásné ilustrace paní Kaplické pro více než dvacet knih z celého světa. Uvědomila jsem si, že je to osud, který mi Bůh nadělil, aby jejich odkaz žil dál. S úzkou společeností, kterou mám kolem sebe, jsme se rozhodli, že Johanovo poselství rozšíříme na všechny jeho projekty a hlavním cílem bude nést živoucí odkaz celé rodiny. A odvyprávět příběh, který tu prošel dějinami. Už třeba jen proto, že profesor Kaplický, který na AVU učil dějiny umění, byl tak dlouho štván komunisty, až mu prasklo srdce. Johan pak bojoval s jinou obdobou diktatury, ale s tou předrevoluční tam ve výsledku byla silná paralela. Kruh se uzavřel.“ Činnost nadace, která má světový přesah, Eliška momentálně vnímá jako svůj největší úkol. Na rok 2015 je také naplánováno otevření nového Muzea designu v Londýně, v němž bude stálá expozice s dílem Jana Kaplického. „Britové si staveb, co tam realizoval, váží.“

V okamžicích největší osobní krize Elišku podporovali její blízcí a kamarádi. Práce na Kaplického odkazu navíc přinesla i nová přátelství, například s Evou Jiříčnou. „Byla mi velkým pomocníkem v komunikaci s předchozí Johanovou manželkou. Před pohřbem jsme museli vyřešit řadu praktických záležitostí a jednání byla samozřejmě velmi citlivá. Eva dokázala komunikovat s Amandou i jejím synem, který v Johanovi ztratil tátu. Josefovi bylo 16 a já nevěděla, jak to všechno dohromady zvládnout. Eva to dokázala citlivě zařídít, hrozně mi pomohla.“ I to je jedna z rovin odkazu Jana Kaplického.

Eva Jiříčná však podle Eliščiných slov nese Kaplického pochodeň i na profesní úrovni. „Jakoby lusknutím prstu dokázala zrealizovat zastávku ve tvaru ‚naší‘ chobotnice v jedné z brněnských ulic. Dokonce jsme se dostali mezi ‚Top 5‘ nejlepších zastávek světa! Hodně lidí mi vyčítalo, že je to

„S dědictvím jsem začala investovat do akcií, otevřela se pro mne Wall Street. Do té doby jsem si myslela, že svět financí je nudný, ale omyl, je to velká zábava. Mám poradce v Anglii, kde i investuji. Pak jsem velkou investici – dědictví – vložila do nadace. Chci mít jistotu, že ten odkaz bude žít dál. A že pomůže Johance pochopit, kým je.“

zneuctění Johanova projektu, ale já s tím nesouhlasím. I v Paříži máte malou Eiffelovku...“

PUSA NA HEZKÝ DEN

Malé Johance bude v lednu pět let a každodenní ranní políbení na dcerčinu tvář má v životě Elišky tu největší cenu. „Mám potom hezký celý den,“ rozzáří se. „Baví mě, jak se rozvíjí její řeč, jak se ptá na slova, co nezná, a já jí je vysvětluji.“ Oči má prý Janovy, pusy po mamince. „Je to dobrý mix, asi bychom se neřádali, po kom z nás je. Po mém muži zdědila geny tvrdohlavosti a taky potřebu často malovat. K tomu má neskutečný talent na tanec. Chodí na balet, ale má vlastní expresivní výraz. Vůbec se nestydí, to má asi zase po mně. Johan byl velký introvert, ale když kolem něj byla dobrá společnost přátel, dokázal se otevřít a všichni jsme odcházeli s namoženou bránicí. Stejně jako on mě dokáže Johanka rozesmát. Je to takový pokračovatel nás obou...“

OČI DOKOŘÁN

A budoucnost? „Je důležité dokázat věci pouštět, aby plavaly ve své vlastní lodi, a být jim jen vodou. Platí to u projektů i ve vztazích,“ říká Eliška Kaplická. I proto plánuje, že se bude nadaci intenzivně věnovat jen do roku 2017, kdy bude hotová monografie Jana Kaplického. Tím se pro ni tato kapitola víceméně uzavře. „Nadace pojede dál, mé přispívání k ní však bude už jen minimální. Do budoucna bych ráda dělala to, co mě těší, baví a co umím – tvořit filmy.“

„Jako žena vědomě i podvědomě vyhledávám ženské postavy a vždy je tam láska,“ vyznává se z plánů do dalších let. „Jeden ze zamýšlených příběhů, které bych chtěla zpracovat, je osud Hedy Margoliové-Kovály. Měla těžký životní úděl, v procesu přišla o manžela, stihla se ale ještě jednou zamilovat a žít naplno... Příběh je to smutný, ale snažím se do něj dostat světlo, naději. Hrdinka jiného námětu, který mám v hlavě, byla pošpiněna dobou díky profesi, již se věnovala. Ona to ustála, ale celá její rodina ne. V příběhu se propojuje lehkost jejího bytí a zároveň

tragédie její rodiny, v níž někteří spáchali sebevraždu. V tomto tématu se trochu poznávám – i já si v jednu chvíli připadala jako antická postava a nejvíc mě na tom tíží, že trápím ostatní. O to byl pak můj smutek větší. To téma bylo o dopadu vašeho zármutku na druhé, což nemůžete ovlivnit,“ hovoří mladá tvůrkyně o svých budoucích záměrech.

JÍT DÁL A MILOVAT

„Snažím se prolnout do jiných duší, vcítit se do lidí a jejich bolesti. Lidí, kteří zažili nějakou tragédii jako já. Ale je důležité jít dál: co tě nezabije, to tě posílí,“ říká. „Když někoho milujete a důvěřujete mu, máte spřízněnou duši. Když to náhle skončí, hodně dlouho tápete, protože nemáte síť, která by vás zachytila.“ Myslela si, že už ji nepotká. Lásku. A schopnost někoho milovat. Z antického pocitu osudové marnosti ji však dokázal povznést na světlo naděje nový vztah s italským architektem. A přestože toto období netrvalo dlouho, bylo v Eliščině životě důležitou kapitolou. Potvrdila si, že je skutečně schopná nejen jít dál, ale znovu milovat.

Její sny o filmových příbězích osudových hrdinek jsou momentálně jen v obrysech. V současnosti většinu svého času – vedle práce pro nadaci – věnuje dokumentární tvorbě. Jako jednatelka společnosti Simply Cinema, vyrábějící dnes především dokumenty a reklamní spoty, pozorně sleduje nejnovější možnosti současné distribuce, v níž spatřuje velké příležitosti. Čerstvě se těší z úspěchu, kdy iTunes nabízí filmy, které reprezentuje, do zahraničí. „Má diplomová práce na FAMU byla na téma prodeje českého filmu do ciziny. České filmy měly vždycky dobrou kvalitu a věřím, že mají velkou šanci dostat se do světa.“

Eliška Kaplická dnes žije v Česku. Přijela sem, aby jejich dcera „zapustila kořeny“ v domovině svých rodičů a získala jistotu ve své české rodině. Přesto ji to stále táhne zpět do země, v níž vzklíčil vztah s mužem jejího života. „Do Anglie se asi vrátím. Johanka má britský pas a já své útočiště.“

Jan Kaplický *dnes*

V DEN VÝROČÍ ÚMRTÍ JANA KAPLICKÉHO JEHO KOLEGOVÉ I BLÍZCI PROMLUVÍ O JEHO TVORBĚ, VIZÍCH I SVĚTĚ. BUDE PREZENTOVÁNA SOUČASNÁ ČINNOST NADAČNÍHO FONDU KAPLICKY CENTRE, JEHOŽ CÍLEM JE UCHOVAT ODKAZ JANA KAPLICKÉHO A ZNAČKY FUTURE SYSTEMS. ZÁMĚREM AKCE JE UCTĚNÍ PAMÁTKY TOHOTO SVĚTOVĚ UZNÁVANÉHO ARCHITEKTA A ROZVINUTÍ DISKUZE, NOVÝCH IMPULZŮ V ARCHITEKTUŘE OBECNĚ. 14. 1. 2014 OD 17 H VE VELKÉM SÁLE MĚSTSKÉ KNIHOVNY NA MARIÁNSKÉM NÁMĚSTÍ.

Vztah k pohybu zdědila Johanka po mamince, výtvarné nadání a zarputilost jít vlastní cestou má po tatínkovi.



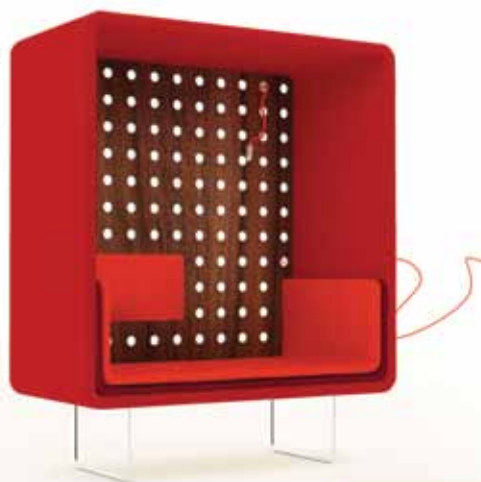


Návrat poezie *do života*

Zavřete oči a představte si dokonalý holčíčí pokoj: nepochybně bude zařízen kousky od Heleny Dařbujánové. V rohu barevná sedátka Makronky jako designový zákusek (nejen) pro ženy, na zemi koberec s názvem Zůstaň, půvabné houpací křesílko Koko, které s každým zhoupnutím vrací vzpomínky na rozmarné léto s citronádou. A na čestném místě kouzelný dámský budoár Lola, kus nábytku určený nejprve pro hraní s medvídky a panenkami, později pro psaní tajného deníku a nakonec třeba pro čtení knih nad šálkem čaje. „Dělám si svůj design po svém. Po žensku. Pro radost a pro život poetičtější. To je emociální rovina mého designu,“ říká Helena Dařbujánová.

Text **Anita Blahušová** Fotografie **Bet Orten, Jan Šilar** a archiv

Lampa Má drahá (na protější straně) na oficiální fotografii k projektu Ženská záležitost z letošního Designbloku.



Kus nábytku, který umožní ženám od jednoho do sta let snít: budoár Lola.

Byl pozdní večer, první máj – večerní máj, byl lásky čas. Verše, které inspirovaly vznik postele pojmenované Mácha.



Vystudovala Fakultu architektury ČVUT a designu se systematicky věnuje od roku 2009. „Design mne vždy hodně zajímal a těsně po revoluci jsem do svých projektů interiérů vymýšlela veškeré vybavení,“ vzpomíná Helena Dařbujánová. Před čtyřmi lety se k němu znovu vrátila, to když potřebovala malý gauč do interiéru jednoho svého klienta. „Žádný se mi nelíbil, tak jsem si řekla, že si ho vymyslím,“ vysvětluje. Pionýrem, který prošlapal cestu ostatním pozoruhodným kouskům, se tak stal gaučík Momo. Svůj nábytek navrhuje z netradičního materiálu – perforovaných alukompaktních desek, které se běžně používají ve stavebnictví. „Jsou dokonale: subtilní a přitom pevné, nosné. Říkala jsem si, že je to geniální materiál a musím ho použít dřív, než to napadne někoho jiného,“ směje se designérka.

Její slavný budoár Lola byl v roce 2012 vybrán jako součást oficiální společné expozice Czech selection na reprezentativní výstavě Maison & Objet v Paříži. Letos představila svou tvorbu také na prestižní přehlídce Milan Design Week v rámci Superstudia Piu. „Pozvání k samostatné výstavě na milánském Design Weeku beru jako absolutní radost, jako sen, který si ani nedovolíte snít, a on se přesto splní,“ konstatuje Helena Dařbujánová. Díky výstavě stojí nyní před podpisem smlouvy s distributory v Číně. Přímou pro Milán navrhla stojací lampu Má drahá, zdobenou rokajlovými korálky, která se zrodila z inspirace loňským Adventem. „Na vánočních trzích jsem objevila kouzlo jednoho starého řemesla – šití krajky z rokajlu. A tak vzniklo spojení skla a skla, tedy ručně foukaného skla a skleněné šité krajky,“ přibližuje počátek vzniku úspěšného designového kousku.

Klíčka Když ptáčka lapají se na Designbloku stala součástí expozice Ženská záležitost.



V pokoji Mácha se můžete ubytovat v nedávno dokončeném hotelu Rajská zahrada v Novém Městě nad Metují.

Lampa Má drahá se stala rovněž základem expozice pro letošní Designblok, jehož generálním partnerem byla Erste Premier. Helena Dařbujánová zde spolu s dalšími designérkami představila koncept Ženská záležitost aneb Co jsme kdy „nutně“ potřebovaly v našem holčičím pokoji. Milé a originální solitéry sestávají třeba ze zrcátka s tajnou minizásuvkou nebo podstavce pro dortík. „Jsem žena. Ženský svět znám, mužský ne. Chtěla jsem vytvořit kolekci drobných designových produktů, které činí nám ženám život příjemnějším, poetičtějším a jejichž smysl muži mnohdy nechápu. Zároveň jsem si přála vyzkoumat možnosti ženské spolupráce,“ vysvětluje designérka, která však současně nezanedbává ani svou původní profesi.

Architektuře se věnuje v rámci DAD STUDIA a jde o projekty opravdu různorodé. V Hradci Králové patří mezi její realizace areál Nový Pivovar, bistro U Dvou přátel a také domov pro kněze seniory Charitní dům Na Kropáčce, jehož součástí je kaple. „Práce na sakrálním objektu byla specifická, těžká, ale zajímavá. Tady nebyl prostor na hru, na moje představy o poezii i životě ani moje sny o potřebách žen,“ říká Helena Dařbujánová a doplňuje: „Nedávno byl ale otevřen hotel Rajská zahrada v Novém Městě nad Metují, na němž jsem pracovala od studie přes prováděcí dokumentaci až po projekt interiéru. To byla zase úplně jiná práce, dostala jsem od investora volnost i plnou důvěru a interiér vznikl jako pocta Dušanu Jurkovičovi.“

Inspiraci pro svou tvorbu hledá Helena Dařbujánová všude kolem sebe. „V přírodě, ve městě, v architektuře, v módě, v radosti ze života,“

Kolekce sedátek, stolků a mís potažených anglickým sametem, nazvaná podle barevných dortíků Makronky.

TVŮRKYNĚ



vypočítává. Neméně důležité jsou pro ni vzpomínky na vše staré a dobré nebo na dětství strávené v babiččině kuchyni.

Po počáteční spolupráci na výrobě designového nábytku s firmou Polstrin si Helena Dařbujánová založila vlastní značku a dnes vyrábí pod svým jménem. „Zajímá mě řemeslo jako takové, jeho dovedení k dokonalosti. Ruční práce a znovuoobjevování kouzla toho zapomenutého, poctivého a českého,“ uzavírá architektka a designérka, jejíž půvabné a hravé kousky budou čekat na své příští majitele v novém obchodě, který se chystá v Praze brzy otevřít.

Helena Dařbujánová

DÍLA HELENY DAŘBUJÁNOVÉ NAJDETE NA WWW.HELENADARBUJANOVA.CZ, WWW.DADSTUDIO.CZ.



Historik Niall Ferguson argumentuje tím, že finanční krize je „pouze“ akcelerátorem už dlouho probíhajícího poklesu úpadku severoatlantické civilizace. Jde o úpadek relativní – snížení náskoku oproti zbytku světa.

Psychologie & ekonomika

Pokaždé, když praskne nějaká investiční bublina, všichni se ptají, proč se tolik lidí nechalo „nachytat“ a investovalo do ní. Copak to neviděli? Odpověď nabízí výzkum, který s kolegy provedl Colin Camerer z Caltechu.

Text David Navrátil, hlavní ekonom České spořitelny Fotografie I23 RF



Zkoumali totiž, co se děje v hlavě investorů, kteří investují během akciové bubliny. A vzali si na pomoc magnetickou rezonanci. Čekali byste, že této situaci nejvíce podléhají riskem posedlí tradeři? Tak to by byl špatný tip. Jejich analýza ukazuje, že investoři, kteří se vezou na vlně akciové bubliny, obvykle nejsou ti lehkovážní ani milující riziko. Do bubliny investují tehdy, když mají dobrou tzv. „theory of mind“, tedy zjednodušeně něco jako schopnost cítit se do myslí druhého. Hodně totiž přemýšlejí o motivech ostatních investorů, o jejich dalších krocích...

Snímkování mozku potvrdilo, že vytvoření bubliny je spojeno se zvýšenou aktivitou té části mozku, která nese označení vmPFC: ventromediální prefrontální kortex. Má na starosti mimo jiné náš úsudek, rozhodování a plánování. Problémem těchto investorů je jejich přesvědčení, že vědí mnohem lépe než ostatní, co se děje, a proto se mohou do bubliny vložit. Omyl. A přitom to už bylo řečeno mnohokrát. „Jediná věc, kterou víme, je, že nevíme nic, a je to největší lidská moudrost,“ napsal již Tolstoj. Před ním to už formuloval Sokrates: „Vědění, že nevíš nic, tě dělá nejchytřejším ze všech.“

PĚTINA SPOTŘEBY A EPOCHA DLUHU

Při pohledu na nulové sazby a pumpování likvidity do ekonomiky centrálními bankami musí člověk stále přemýšlet nad tím, zda toto jednání nepovede nakonec k inflaci. V historii najdeme mnoho příkladů, kdy překotný tisk nových bankovek skončil hyperinflací. Tak proč by to tentokrát mělo být jinak? Možná bude pro někoho překvapením, že existuje také „deflační tábor“, který říká, že žádná inflace nebude. Naopak, akce skončí deflací, tedy poklesem cen.

Jako jejich hlavní argument zaznívá názor, že krize vznikla z nadměrné poptávky. Expanzivní fiskální a měnová politika se snaží pouze kompenzovat možný pokles poptávky, který by dolů táhl i ceny. Jen málokdo má pocit, že by jeho spotřeba byla nadměrná. Ale když se podíváme na to, jakým způsobem se vyvíjela spotřeba ve vyspělých ekonomikách, tedy USA, Evropské unii a Japonsku, uvidíme jiný obrázek. Podíl spotřeby na hrubém domácím produktu (HDP) vzrostl z 64 procent na začátku osmdesátých let na 71 procent před krizí. To ještě pořád nic neznamená. Ale podíl mezd na HDP přitom poklesl přibližně z 64 na 61 procent. To představuje velké rozevření nůžek mezi spotřebou a tím, co si lidé vydělají prací. Asi z nuly na 10 procent HDP. Jinými slovy, pokud by spotřeba domácností ve vyspělých ekonomikách měla sledovat vývoj mezd, pak by musela poklesnout o 20 procent. Tedy o celou pětinu. Vloni poklesla česká spotřeba o 2,6 procenta a hned se mluvilo o spotřebitelské krizi. Představte si proto titulky v novinách, kdyby spotřeba poklesla o pětinu.

Samozřejmě vás napadne, jak je možné, že taková nerovnováha vznikla, jak dokázala narůstat téměř třicet let. A především zda je možné tento model udržet. Spotřeba, která se dostala nad úroveň mezd, musela být nějak financována. Ano, od osmdesátých let nestačil růst mezd jejímu zvyšování. Ani pokles míry úspor nebyl dostačující pro udržení tempa jejího růstu. Hlavním zdrojem financování se pro domácnosti stal dluh, rostoucí akciový trh a rostoucí ceny nemovitostí. Proč právě rostoucí ceny nemovitostí? Při refinancování hypotéky si totiž můžete vzít vyšší hypotéku, protože se zvýšila cena vašeho domu. A toto navýšení hypotéky použijete na

spotřebu. Jak snadné. Samozřejmě, že taková změna je v pořádku, pokud je v souladu také růst cen akcií a cen nemovitostí s tím, čemu ekonomové říkají fundamenty. Jinými slovy, jestliže ceny odpovídají realitě a nejde o nějakou bublinu. Co ale dělat v případě, že tu bublina je a její splasknutí by vedlo k dramatickému poklesu spotřeby? Odpovědí, kterou nabízejí centrální banky a politici, je: bublinu udržovat. Cynicky se dokonce začalo mluvit o tom, že centrální banky vypsalý tzv. put opci, která chrání investora proti poklesu podkladového aktiva. Analýza to potvrzuje. Centrální banky začaly reagovat na poklesy akciových trhů snižováním sazeb.

Historik Niall Ferguson argumentuje tím, že finanční krize je „pouze“ akcelerátorem už dlouho probíhajícího poklesu úpadku severoatlantické civilizace. Náš historik Miroslav Bárta také poukazuje na symptomy probíhajícího poklesu a dokládá je podobností s koncem egyptské říše. Zní to temně, ale je potřeba si uvědomit, že jde o úpadek relativní. Snížení náskoku oproti zbytku světa. Raghuram Rajan, bývalý hlavní ekonom Mezinárodního měnového fondu (IMF), popisuje růst dluhu jako rozhodnutí politiků nějakým způsobem „řešit“ narůstající příjmovou nerovnost ve společnosti. Extrémním, ale symptomatickým projevem byly tzv. NINJA úvěry. Tedy úvěry pro lidi bez příjmu, bez práce a bez majetku (tj. No Income, No Job, no Assets).

OČEKÁVANÝ VÝNOS INVESTIC DO AKCIÍ USA

Jsem dlouhodobý investor, chci tedy investovat v řádu let. Budu-li investovat do akcií obchodovaných v USA, jaký průměrný výnos mohu očekávat? Jednou z možných odpovědí na tuto otázku je podívat se na to, jak jsou akcie oceněny vzhledem

V eurozóně roste důvěra jak domácností, tak podniků. Finanční trh očekává, že se v příštím roce ekonomika Evropské měnové unie dostane z recese a poroste o procento.





Měli bychom se dívat nejen na ekonomiku USA, ale na globální ukazatel ekonomické výkonnosti. Celosvětové HDP tak lépe zachycuje poptávku po produktech globálních firem. Vyspělé ekonomiky čeká v následujících letech nízký růst.

k výkonu ekonomiky. Logika takového pohledu je jasná: ziskovost akcií je závislá na vývoji ekonomiky, tedy na růstu poptávky. Pokud ceny akcií rostou rychleji, než roste ekonomika, bude následný výnos investice nižší. Podívejme se touto optikou na výnos desetileté investice do akciového indexu S&P 500. Ten obsahuje 500 největších firem USA. Zjistíme, že můžeme očekávat průměrný roční výnos okolo tří procent. Nominálně, což není mnoho. Tento pohled má samozřejmě několik „ale“. Jedním z nich je skutečnost, že k tříprocentnímu výnosu se dostaneme tak, že výnos investice do akcií USA porovnáme s výkonem ekonomiky USA. Ale investice do akcií USA není investicí jen do ekonomiky USA. Proč? Odpovědí je globalizace.

Pětistovka největších firem ve Spojených státech už totiž není závislá jen na růstu ekonomiky Spojených států. Jde o nadnárodní společnosti, které expandují po celém světě. Proto například v minulém roce téměř polovina jejich příjmů plynula ze zahraničí. Takže bychom se měli dívat nejen na ekonomiku USA, ale na globální ukazatel ekonomické výkonnosti. Celosvětové HDP tak lépe zachycuje poptávku po produktech globálních firem. Vyspělé ekonomiky čeká v následujících letech nízký růst. A to i přes zlepšující se předstihové indikátory,

především v eurozóně. Ale rozvíjející se ekonomiky jsou tahounem ekonomiky světové a jejich podíl na světovém HDP je poloviční. Růst světové ekonomiky tak bude rychlejší než ve vyspělém světě. Tak jaký výnos můžeme očekávat? Pokud se na to podíváme globálně, zjistíme, že akcie nejsou „tak drahé“ jako v případě lokálního pohledu. A průměrný výnos, který můžeme v následujících deseti letech čekat, je zhruba osm procent.

BANKY EUROZÓNY: CVIČME V RYTMU

V eurozóně roste důvěra jak domácností, tak podniků. Finanční trh očekává, že se v příštím roce ekonomika Evropské měnové unie (EMU) dostane z recese a poroste o procento. Ano, poptávka v eurozóně by chtěla růst. Ale najde zdroje pro financování? Úvěry, které jsou mazivem růstu ekonomiky, totiž v EMU stále klesají. Lze očekávat obrát?

Evropská centrální banka (ECB) a Evropský orgán pro bankovníctví (EBA) ve spolupráci s národními regulátory začnou provádět cvičení s bankami v eurozóně. Nepůjde o žádné „cvičme v rytmu“, ale o komplexní vyhodnocení zdraví bank. Bude mít tři části: hodnocení rizik, likvidity, posouzení kvality aktiv a zátěžové testy. Testování by mělo skončit v listopadu 2014.

Už v průběhu roku se objeví spekulace, které banky v EMU pocítí problémy a budou muset doplňovat kapitál. Takže začneme se „spekulacemi“ už letos. Mezinárodní měnový fond testoval zdraví tří milionů firem z několika zemí eurozóny (Německo, Francie, Španělsko a Portugalsko). A zjistil, že například polovina firem v Portugalsku nemá dostatečný zisk na pokrytí úrokových nákladů svého dluhu. Ano, půlka společností nepokryje ze svého zisku ani úrokové náklady. Nemluvě o potřebě vytváření rezerv a dividend pro akcionáře.

Ve Španělsku je to čtyřicet procent firem a v Itálii třicet. Pro srovnání, v Německu to je patnáct procent. Odhady ukazují, že nízké pokrytí úrokových nákladů bude znamenat ztráty pro banky z korporátních úvěrů ve výši 125 miliard eur v Itálii, 104 miliard ve Španělsku a 20 miliard v Portugalsku.

Takto vysoké podíly indikují růst ztrátových úvěrů bank a nutnost vytvářet oprávkou a doplňovat kapitál bank. A pokud se ho nepodaří navýšit, existuje ještě jedna cesta. A to snižovat aktiva bank, tedy snižovat i objem úvěrů v ekonomice. To se bude týkat bank na jihu Evropy. Již nyní úvěry v EMU klesají a je pravděpodobné, že tento trend bude pokračovat. Chuť zvyšovat poptávku a tím i ekonomiku tak bude narážet na finanční strop.



Text **Petra Doležalová**
Fotografie **archiv**

PĚT OTÁZEK PRO ČLENKU KLUBU

Vědět, co chci

„Ženy, které chtějí v Čechách uspět, se musejí obrnit trpělivostí. Stále ještě žijeme ve světě předsudků a stereotypů,“ tvrdí **Jitka Schmiedová**, viceprezidentka pro lidské zdroje ve společnosti Vodafone. V oblasti personalistiky působí již patnáct let, mimo jiné i jako ředitelka pro lidské zdroje v České spořitelně. Své zkušenosti předává na kongresech, seminářích i formou přímého mentoringu. V anketě Hospodářských novin byla zařazena mezi nejvlivnější ženy českého byznysu.

V oblasti personalistiky pracujete patnáct let, ovlivnila jste spoustu životů. Jak naopak tato práce ovlivnila vás, vaše hodnoty a váš život? Čeho byste ve své profesi chtěla ještě dosáhnout?

Mezi hodnoty, které vyznávám, patří zejména individualismus, svoboda, péče o mezilidské vztahy, odvaha a slušnost, a ty se dlouholetou prací v personalistice ještě prohloubily. Můj život se díky této práci rozvinul do rozměrů, o kterých se mi ani nesnilo. Setkávám se se spoustou inspirativních lidí takřka po celém světě. A snažím se to takzvaně „poslat dál“. Řadu let pracuji například jako mentorka pro ženy i muže v byznysu. Mou vizí je neustále napomáhat úspěšnému řízení firem včetně rovných příležitostí, a přispívat tak k rozvoji české společnosti směrem k vyšší morálce, etice, slušnosti, pokoře, rovným příležitostem a respektu jednoho vůči druhému.

Myslíte si, že už je povědomí české společnosti o možnostech profesního uplatnění žen, o diverzitě, právech i aktuálních limitech rovnosti v ČR dostatečné? Když se například podíváme na stránky vašeho současného zaměstnavatele, v sekci vedení společnosti je poměr mužů a žen zcela vyrovnaný. Má to na fungování firmy nějaký vliv?

Dostatečné ještě není, postupně se ale tato situace mění k lepšímu. Čím dál víc firem a institucí zavádí programy na podporu rovných příležitostí či se účastní konferencí, setkání, diskuzí. Posledním příkladem byl podpis Memoranda Diverzita+ 2013 řadou firem úspěšně podnikajících v České republice.

Genderově rovné rozložení vedoucích pozic ve Vodafone zásadně ovlivňuje řízení naší firmy. Smíšené týmy mají nejlepší výsledky. Ženy i muži vnášejí do týmu různé styly vedení, které se navzájem dobře doplňují. Diskuze nabírají širší rozměr, objevují se jiné myšlenky. Navíc ve společnosti, která udává tempo v řízení rovných příležitostí, je potřeba jít příkladem již v řídicím týmu. Lidé to vidí a citlivě vnímají.

Proč je tam, kde se rozhoduje (firmy soukromé i státní, politika, vyšší soudnictví), takový nepoměr mužů a žen? A jak vůbec může obecně žena uspět v byznysu? Existuje rozdíl ve vnímání žen a mezizaměstnaneckých vztahů muži – ženy v soukromém sektoru a ve státní organizaci? Zmíněný nepoměr je podle mě historickým dědictvím – postavení žen v naší zemi se začalo významně měnit až během posledních pár desítek let. Jako všude na světě je to ale dlouhodobá evoluce.

Žena může v byznysu uspět, když bude dobře vědět, co v životě opravdu chce a co je ochotna za svou volbu zaplatit. Je nezbytné, aby posílala své sebevědomí a sebeúctu, znala dobře své silné stránky a stavěla na nich. Ale také aby zůstala ženou a necítila potřebu být v honbě za prosperitou někým jiným. Velmi cennou vlastností na vedoucí pozici je pak schopnost převádět onu nadměrnou komplexitu, která nás obklopuje, do jednoduchých a rychlých řešení.

Podpora žen v byznysu je dlouhodobé téma, kterému je třeba se soustavně věnovat. Soukromý sektor je v něm o něco dál, ale potěšující je sílící trend péče o rovné příležitosti i ve státních organizacích.

Jakým oblastem se během mentoringu nejčastěji věnujete a kde vidíte klíč k úspěchu člověka, který se pro mentoring rozhodne? Měla jste možnost sledovat větší posun klientky pod vaším vedením?

Nejčastěji se setkávám s tématy, jak si v životě zvolit, co vlastně chci a co jsem ochotna za to zaplatit, jak si stát za svou volbou, i když chybí dostatečná podpora partnera nebo okolí, jak „prodat“ své výsledky a nečekat v koutě a jak se při neúspěchu nenechat odradit. Mentoring je přínosný zpravidla tehdy, když člověk ví, k jakým otázkám chce svého mentora využívat. Když si důsledně najde na schůzky čas, aktivně pracuje s doporučeními a hledá svou vlastní cestu. Každý rok znovu volím mentoring právě proto, že na vlastní oči vidím u „svých svěřenců“ pokroky, vyplnění jejich představ a tužeb, úspěch a spokojenost.

Můžete se s námi podělit o osobní doporučení, jak se co nejlépe připravit na pracovní pohovor? Máte tip, co „zafunguje“?

Vždy dobře zapůsobí, je-li člověk během rozhovoru klidný, věcný, přirozený, udržuje oční kontakt a dává si pozor na řeč těla. Ale také když dokáže jasně a konkrétně popsat nejen svoje úspěchy, ale i nezdary a poučení, která si z nich vzal. Hovořit konzistentně se zdá samozřejmé, ale vždy není. Prokázaná schopnost přinášet výsledky se zapojením motivovaných lidí se cení stejně jako schopnost týmové spolupráce napříč firmou, nejen ve vlastním útvaru. Čím dál víc je také nutno hlouběji pohovořit o určité odbornosti, kterou kandidát nabízí. Příjemnou tečkou nad celkovým úspěchem je pak kouzlo osobnosti.

„Za ideální investici považuji vše, co do mého života vnáší harmonii, energii a pozitivismus. Jen pokud jsem sama spokojená, mohu být prospěšná ostatním, kteří se snaží o totéž.“

S příchodem internetu na počátku devadesátých let vznikl zcela nový prostor, ve kterém se lidé setkávají, baví se, spolupracují a získávají informace. Je to sice svět virtuální, na druhém konci pomyslného drátu však nesedí anonymní technika, nýbrž zase živí lidé. Pravidla slušného chování v kyberprostoru, tzv. netiketa, byla stanovena už v roce 1995, a ačkoli technologie od té doby znatelně pokročily, jsou to zásady stále živé a platné.



Netiketa *a prezentace* *na síti*

ELEKTRONICKÁ POŠTA VE FIREMNÍ KOMUNIKACI

E-maily jsou efektivní a rychlé, zároveň však často zbytečně zahlcující. Při formální korporátní komunikaci je třeba dávat pozor nejen na obsah, ale i na formu vzkazu. Na pracovní e-mail je žádoucí reagovat nejpozději do dvou dnů, a to i kdybyste měli odeslat jen zdvořilou prosbu o strpení s podrobnější odpovědí. Pokud e-mail posíláte více adresátům, informujte je o tom; přeposíláte-li něčí zprávu, je slušností o tom autora uvědomit, nebo z e-mailu alespoň vymazat jeho kontaktní informace.

Zdvořilým gestem vůči příjemci elektronické pošty je uvedení předmětu zprávy (subject). Ten by měl být stručný a jasný, obzvláště lidem, kteří dostávají denně stovky e-mailů, pomůže srozumitelný předmět v orientaci mezi doručenou poštou.

Za zdvořilé není považováno posílání nevyžádaných zbytečně velkých příloh – ne každý má stejnou rychlost a kapacitu stahování. Soubory o velikosti nad 1 MB je vhodné komprimovat a opravdu velké objemy dat uložit do on-line úložiště a zaslat jen odkaz ke stažení (nabízejí se například Úschovna nebo Dropbox). Na zaslání přílohu v e-mailu upozorněte, aby se nestalo, že ji příjemce ve spěchu přehlédne.

Pokud vám přijde zpráva omylem, vymažte ji a taktně dejte odeslateli o chybě vědět. Spamy, reklamy nebo hoaxy (nevyžádané poplašné a řetězové zprávy) zásadně nerozesílajte. Pokud vám takové přijdou, není prohrěškem proti etiketě na nevhodnost takového jednání odesílatele upozornit.

Samostatnou kapitolou netikety je pak psaní diakritiky. Ač se odborníci zpočátku domnívali, že háčky a čárky z elektronické komunikace Čechů brzy vymizí, je tomu přesně naopak. Už když si v roce 2010 nechala agentura CZ.NIC na toto téma zpracovat průzkum, ukázalo se, že ve firemní komunikaci nepoužívalo diakritiku pouhých 14 procent a v soukromé 29 procent uživatelů elektronické pošty, tento trend navíc nadále posiluje. Z hlediska zdvořilosti je psaní e-mailů bez diakritiky přípustné, v oficiální korespondenci je nicméně považováno za neprofesionální.

To na správnou gramatiku a stylistiku se nesmí rezignovat v žádném případě. Do oslovení slušnost velí zahrnout také jméno adresáta (Vážená paní Veselá), u hromadného dopisu postačí oslovení Vážení, doplněné podle potřeby: kolegové, studenti atd. Správně oslovujeme vždy pátým pádem (Vážený pane Liško), nikdy ne prvním. Pozor na použití velkých písmen, ve virtuální komunikaci znázorňují

Sociální sítě představují společenskou komunitu a jako takové se ani přes pocit anonymity obecným principům slušného chování nikterak nevymykají.

KŘÍK a působí agresivně. Akronymy (zkratky slovních spojení) a emotikony, neboli takzvaní smajlíci, jsou povoleny v neformálním textu, je však třeba postupovat obezřetně a ujistit se, že jim všichni komunikující rozumějí.

Pozor na vyřizování soukromých vzkazů z pracovního e-mailu. Zaměstnavatel sice nemá právo nahlížet do jejich obsahu, může však sledovat adresy, na které poštu posíláte. Zaměstnanec by měl věnovat svůj čas pracovním úkolům, posílání soukromé pošty v pracovní době může být navíc považováno za zneužití firemních prostředků, a tudíž i porušení pracovní kázně.

FACEBOOK

Facebook je fenomén. Napadlo by vás ještě před deseti lety, že budete díky svému virtuálnímu účtu moci sledovat nejen přátele pobývající v Tibetu, ale také třeba každodenní život své bývalé třídní učitelky, která si vás zrovna přidala mezi přátele?

Sociální sítě představují společenskou komunitu a jako takové se ani přes pocit anonymity obecným principům slušného chování nikterak nevyvíkají. Facebook je osobní rozhraní, kde si člověk shromažďuje přátele a známé. Přibírejte je s rozmyslem, případně později odstranění dotyčného pravděpodobně urazí či minimálně zamrzí. Buďte zdrženliví, pokud jde o nejrůznější reakce a komentáře. Nepodceňujte fotografie a zejména tagging (štitkování – označení konkrétní osoby), pokud sdílíte soukromé snímky. V postupně se vytvářející masivní databázi fotek je snadné osoby na nich identifikovat a na otaggovaných snímcích budete vy nebo vaši blízcí kolovat po sociálních sítích bez jakékoli kontroly.

Hlavním kamenem úrazu sociálních sítí je jejich prolínání ze soukromého do profesionálního života. V budování kariéry vám mohou významně pomoci – ale stejně tak i uškodit. Už při hledání nového místa a následných pracovních pohovorech si buďte jisti,

že si vás budoucí zaměstnavatel na sítích „proklepl“. Pokud tedy váš životopis neodpovídá vašemu profilu třeba na webu LinkedIn, nebudete už od počátku působit příliš důvěryhodně. Kritika nadřazených nebo kolegů na sociálních sítích funguje jako rozbuška, která dříve či později nadělá pořádnou paseku. A pokud se v kanceláři omluvíte s tím, že se doma léčíte z chřipky, a následně neopatrně zveřejníte fotky z osluněné sjezdovky, můžou vás po návratu čekat velmi nepříjemné následky.

FIREMNÍ PROFIL NA FACEBOOKU

Ač se Facebook zdá být ideálním nástrojem pro získávání zákazníků, průzkum agentury Best Communications z letošního září ukazuje, že profesní stránky na Facebooku má pouhých dvacet procent oslovených českých firem a z nich jen čtvrtina je na svém profilu skutečně aktivní – zde míněno aktualizující své stránky alespoň jednou týdně.

Stávající a potenciální zákazníci nestačí získat, je třeba udržovat s nimi trvalý kontakt. Je také nezdvořilé fanoušky či nespokojené zákazníky na firemní zdi ignorovat a přecházet jejich komentáře a připomínky.

Etiketa na firemním Facebooku připouští neformálnější přístup, obsah musí odpovídat zvolené cílové skupině. Profil se doporučuje aktualizovat zhruba třikrát do týdne: příliš časté zveřejňování příspěvků může uživatele odradit, na druhou stranu profil nesmí být „mrtvý“. Důležité je také komunikaci správně načasovat, obecně je na Facebooku nejvíce fanoušků aktivních mezi třináctou a šestnáctou hodinou.

TWITTER

Bouřlivě se rozvíjející sociální síť nachází stále více příznivců i v České republice. Využívá zprávy o maximálně 140 znacích, označované jako „tweets“. Twitter není Facebook, není postaven na sdílení osobních informací, ale funguje především jako rychlý

informační kanál. O přátelství se zde nežádá, tweety se jednoduše sledují, a pokud vás přestanou bavit, přestanete je odebírat.

Na Twitteru je, stejně jako například na blogu, zdvořilé uvádět zdroj zasláných informací. Pokud tedy přebíráte něčí tweet, náležitě jej označte. Osobní problémy sem nepatří, uvědomte si, že vaši followeři se nerekрутují jen z řad vašich skutečných přátel.

Pozor také na tzv. hashtagy – slovo nebo frázi, které začínají dvojkřížkem #. Takto označené pojmy jsou brány jako klíčové a fungují jako odkaz, přes který lze najít další stejné hashtagy. Do jednoho tweetu tak neužívejte víc než tři; přemíra hashtagů udělá z tweetu takový malý spam.

ŽIVOT V KYBERPROSTORU

Elektronická pošta se už dávno stala nedílnou součástí pracovního procesu, zato na sociálních sítích se zatím vesměs bavíme a navazujeme kontakty ve volném čase. Nejde jen o Facebook či Twitter, brát v úvahu se musí i YouTube, Instagram, Flickr, Pinterest nebo třeba Spolužáci.cz. Kolik máte na webu identit? Kde všude se vaše jméno vyskytuje? Mohou to být sociální sítě, zájmová fóra a diskuze, blogy, vlastní webová stránka.

Základem fungování na síti je stejně jako při osobním setkání slušnost. Je důležité respektovat soukromí ostatních, nezveřejňovat nepravdivé nebo choulostivé informace a neporušovat autorská práva. Váháte-li s odesláním elektronické pošty, zveřejněním názoru či příspěvků do diskuze, zvažte, zda byste věc formulovali stejným způsobem dotyčnému tváří v tvář.

Svou přítomností na internetu si budujeme osobní značku, svůj profil. Potenciál je obrovský, rizika značná. Neuškodí si občas připomenout jednoduchou poučku: Umístit cokoli na internet je velmi snadné, posléze to odstranit už je prakticky nemožné.

Češi a etiketa *na sociálních sítích*

○ SPOLEČNOST INTEL PROVEDLA V LOŇSKÉM ROCE ROZSAHLÝ PRŮZKUM O CHOVÁNÍ NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH. PODLE VÝSLEDKŮ JE ABSOLUTNÍ VĚTŠINA UŽIVATELŮ SOCIÁLNÍCH SÍTÍ V ČR PŘESVĚDČENA, ŽE LIDÉ NA NICH O SOBĚ ŠÍŘÍ PŘÍLIŠ MNOHO OSOBNÍCH INFORMACÍ. ČEŠI TAKÉ SILNĚ VOLAJÍ PO ZAVEDENÍ EXPLICITNÍCH PRAVIDEL ETIKETY V ON-LINE PROSTŘEDÍ (VÍCE NEŽ 80 PROCENT RESPONDENTŮ) A TATO PRAVIDLA BY MĚLI VŠTĚPOVAT RODIČE UŽ MALÝM DĚTEM. NEJVÍCE NÁM NA INTERNETU VADÍ ODHALOVÁNÍ SOUKROMÍ, ŠÍŘENÍ BANALIT A SPROSTÁ SLOVA, NÁSLEDUJE VKLÁDÁNÍ NEVHODNÝCH FOTOGRAFIÍ A NEUSTÁLÉ STĚŽOVÁNÍ SI.

○ ZAJIMAVÉ ODKAZY S INFORMACEMI O CHOVÁNÍ NA INTERNETU: **WWW.HOAX.CZ** – INFORMACE NEJEN O NÁSTRAHÁCH ŘETĚZOVÝCH E-MAILŮ A JEJICH AKTUALIZOVANÁ DATABÁZE, **WWW.JAKNAINTERNET.CZ** – OSVĚTOVÝ PROJEKT SDRUŽENÍ CZ.NIC, **WWW.INTERNETPROVSECHNY.CZ** – ZPRAVODAJSKÝ SERVER VĚNOVANÝ PROBLEMATICE INTERNETU, **WWW.LUPA.CZ** – SERVER O ČESKÉM INTERNETU





Téma aktivní správy portfolia v současném přetrvávajícím nízkoúrovňovém prostředí je pro investora stále aktuálnější. Proto je důležité odlišení aktivní správy majetku jako komplexní služby od pasivního investování v podobě nákupu/ prodeje jednotlivých investičních produktů. V obou případech je cílem vydělat co nejvíce peněz, přístupy se však liší způsobem, respektive stylem, jak toho dosáhnout.

Text Martin Řezáč, Investiční společnost České spořitelny
Fotografie Allphoto

**Asset
management:**
*najměte si
vlastního
portfolio
manažera*



Pochopitelně každý investor očekává co nejvyšší výnos, minimální kolísavost investic v průběhu příslušného investičního horizontu a také co nejvyšší likviditu portfolia. Všem je asi zřejmé, jak moc si tato kritéria odporují...

JAK NA AKTIVNÍ SPRÁVU PORTFOLIA

Aktivní správu chápeme jako dlouhodobou službu především pro ty investory, kteří buď nemají zkušenosti s investováním, nebo nemají čas se tomuto oboru aktivně věnovat. Případně mají přiměřenou míru ochoty převzít na sebe alespoň elementární dávku rizika, bez něhož se žádná investice neobejde.

V životě to pak často bývá kombinace všech tří výše uvedených faktorů, která motivuje fyzické, ale i právnické osoby k vyhledání profesionálů v oblasti správy majetku. Podmínkou spokojenosti a úspěšného dlouholetého fungování vztahu správce vs. klient je několik předpokladů. Za prvé si investor, respektive potenciální klient musí být vědom faktu, že k dosažení jakéhokoli nadvýnosu je potřeba podstoupit (alespoň nějaké) riziko. Za druhé je třeba realisticky posoudit klientův přístup k riziku včetně jeho investičního horizontu, výnosových očekávání a tolerance ke krátkodobým výkyvům v hodnotě portfolia. Tomuto vyhodnocení pak odpovídá základní nastavení portfolia, tzv. strategická alokace aktiv. A za třetí musí správce dlouhodobě odvádět dobrou práci, to znamená zasloužit si klientovu důvěru systematickým dosahováním investičních cílů. Ty mohou být definovány v podobě absolutního výnosu, překonání inflace či výkonnosti příslušného indexu reprezentujícího relevantní třídy aktiv – tzv. benchmarku.

Pochopitelně každý investor očekává co nejvyšší výnos (v ideálním případě i v dobách, kdy se globálním kapitálovým trhům nedaří), minimální kolísavost investic v průběhu příslušného investičního horizontu a také co nejvyšší likviditu portfolia. Všem je asi zřejmé, jak moc si tato kritéria odporují... Přitom právě realistický kompromis všech zmíněných parametrů je základní podmínkou úspěchu. Proč si vlastně pořizovat aktivní správu aktiv, svého portfolia manažera? Co mi to přinese v porovnání s nákupem dluhopisu, strukturovaného produktu či prémiového vkladu?

NEJEN PRO KLIDNÝ SPÁNEK

V případě aktivní správy se investor může těšit na investiční portfolio šité na míru, které maximálně reflektuje jeho potřeby, požadavky a očekávání s ohledem na rizikový profil. Již zmiňovaný nadvýnos je výsledkem každodenní práce s portfoliem a kontinuálního přeskupování jednotlivých tříd aktiv v rámci předem definovaného rozpětí. Aktivní správce je díky své expertize, dlouholeté zkušenosti

Základní odlišnosti aktivní správy a pasivního investování

	Aktivně řízená portfolia	Individuální investiční rozhodnutí
Kdo dělá investiční rozhodnutí?	Investiční rozhodnutí realizuje portfolio manažer. Portfolio je spravováno na základě klientem vybrané investiční strategie zohledňující jeho rizikový profil s odbornou péčí portfolio manažera.	Klient dělá investiční rozhodnutí sám na základě podpory privátního bankéře či poradce.
Jaký je způsob řízení?	Řízená portfolia jsou spravována aktivně – správce využívá široké podpory a expertizy v rámci svého zázemí (specializovaný investiční tým, analytické oddělení).	Na základě odborných znalostí klienta.
Co to přináší klientovi?	Časově méně náročné pro klienta. Denní monitoring finančních trhů a zpracování dat za něj obstarává správce portfolia. Pravidelný reporting včetně výkonnosti.	Je nutné průběžně sledovat situaci na finančních trzích a také ceny jednotlivých finančních instrumentů.

a přítomnosti na trhu schopen okamžitě reagovat na změnu tržní situace. Klient tak může při každém nečekaném dění na finančních trzích klidně spát právě díky tomu, že má svého profesionálního správce, který reaguje často rychleji, než se příslušná informace vůbec přes média k investorovi dostane. V současné době sofistikovaných informačních technologií je mu navíc reportován stav majetku včetně výkonnosti de facto na vyžádání.

Právě možnost dostat komentář přímo od portfolio manažera ke konkrétní události či změně struktury portfolia je jedním z nejdůležitějších atributů aktivní správy. A transparentnost je tak v poslední době jednou z jejich nejskloňovanějších komparativních výhod. Důležitá je rovněž diverzifikace v podobě rozložení rizika mezi jednotlivé třídy aktiv či emitenty. Tady prostě platí staré dobré pravidlo, že se nevyplatí soustřeďovat „všechna vejce v jednom košíku“. Z hlediska obsluhy je rovněž důležitá individuální péče o klienta s důrazem na diskretní jednání a kvalitu služeb. V tabulce jsou zmíněny základní odlišnosti aktivní správy a pasivního investování.

Dalším podstatným rozlišovacím znakem je možnost zvolit si investiční styl, který co nejvíce koresponduje s investiční povahou klienta. V nabídce jsou v zásadě dvě základní možnosti. Buď tzv. benchmarkový, který se dlouhodobě drží své strategické alokace, respektive neutrální investiční

Aktivní správce je díky své expertize, dlouholeté zkušenosti a přítomnosti na trhu schopen okamžitě reagovat na změnu tržní situace, často rychleji, než se informace ke klientovi přes média dostane. Ten tak může při každém nečekaném dění na finančních trzích klidně spát.



At' už se investor rozhodne pro aktivní správu, či pro pasivní nákup investičního produktu, je zjevné, že bez rozumně nastaveného rizika to prostě do budoucna nepůjde. Časy „pohodlných“ výnosů při konzervativní skladbě portfolia jsou nenávratně pryč.

strategie a ve středně- a dlouhodobém horizontu většinou dodává nadprůměrný výnos, byť za cenu vyšší kolísavosti a krátkodobých prodělků. Nebo je to strategie absolutního výnosu, která se snaží zabránit výraznějším propadům portfolia rychlejším vyprodáváním rizikovějších investic v případě tržní korekce. Tím snižuje celkovou volatilitu (kolísavost) portfolia za cenu snížení dlouhodobého výnosového potenciálu portfolia. Klient – investor – si tak volí mezi investiční strategií respektující jeho investiční horizont i za cenu krátkodobého kolísání a méně volatilní strategií za cenu nižšího výnosového potenciálu.

VARIABILITA AKTIVNĚ SPRÁVOVANÉHO PORTFOLIA

Aktivně spravované portfolio může obsahovat různé formy investic – od čistě fondového řešení až po portfolio investované přímo do jednotlivých nástrojů kapitálového trhu, jako jsou akcie či dluhopisy. Použití podílového fondu coby nástroje pro vybudování expozice vůči určité třídě aktiv má smysl tam, kde je investovaná částka – v kontextu objemů typických pro kapitálový trh – relativně malá. A hlavně v případech, kdy je potřeba docílit základního předpokladu úspěchu, a sice již zmíněné diverzifikace. Rozložením i malého objemu finančních prostředků do širokého spektra různých investičních nástrojů (emitentů) dochází ke snížení investičního rizika díky tomu, že každý jednotlivý cenný papír představuje relativně malé procento podílového fondu.

Fondy tak bývají součástí těch portfolií, v nichž jsou přítomna tzv. riziková aktiva – typicky akcie, komodity či podnikové dluhopisy. Není proto divu, že jsou často využívány i velkými institucionálními investory. Fondy jsou však vhodným nástrojem i z dalších důvodů: díky velkému objemu sdruženého majetku mohou realizovat úspěchy z rozsahu, a tím také snížit transakční náklady. Důležitým atributem je aspekt likvidity – drtivá většina fondů totiž poskytují týdenní likviditu bez jakékoli sankce. Peníze jsou tak k dispozici velmi rychle, ať už pro změnu struktury portfolia (tzv. změnu taktické alokace), nebo pro výběr hotovosti klientem. Pro řadu investorů je navíc přítomnost několika málo fondů v portfoliu pohodlným způsobem, jak evidovat svůj investiční majetek s možností detailního a pravidelného reportování. Celkově jsou tak fondy zbytečně opomíjeny či nedostatečně doceněny řadou investorů, kteří si pod pojmem

aktivní správa představují pouze portfolio složené výhradně či hlavně z přímo držených cenných papírů. Takové portfolio je suboptimální z hlediska celkové rizikovitosti a alokace do vhodných (byť nikoli bezrizikových) tříd aktiv. Vysokou koncentrací tzv. kreditního rizika je typická pasivní správa, kdy si klient kupuje jednotlivé cenné papíry či prémiové vklady často téhož emitenta (banky).

RIZIKO JAKO PŘIROZENÁ SOUČÁST INVESTOVÁNÍ

Role aktivní správy bude nadále velmi důležitá i s ohledem na pokračující snahu centrálních bank o maximální podporu hospodářského růstu, kdy se základní úrokové sazby a s tím i výnosy bezpečných státních dluhopisů stále drží na značně nízkých úrovních. Jakkoli se současné známky ekonomického oživení zdají být slibné, lze jen stěží očekávat rychlé odstranění stimulační měnové politiky, respektive rychlý či skokový nárůst úrokových sazeb a výnosů. Nízkoúrokové prostředí a omezené inflační tlaky lze chápat jako strukturální změnu, která má a bude mít fatální dopad do výnosového potenciálu tradičních konzervativních portfolií s vysokou mírou zastoupení peněžního trhu a dluhopisových instrumentů. Současné výnosy do splatnosti zjevně nenaplní očekávání většiny investorů, a bude proto nutně rozšířit tradiční investiční spektrum o další, mírně rizikovější instrumenty z oblasti podnikových, bankovních a jiných dluhopisů investičního i spekulativního stupně (tzv. kreditní riziko). Toto riziko je však nutno aktivně řídit na kontinuální bázi, stejně jako riziko úrokové (čili průměrnou dobu do splatnosti portfolia) či kurzové, vyplývající z prudkých pohybů koruny vůči globálním měnám. Ať už se investor rozhodne pro aktivní správu, či pro pasivní nákup investičního produktu, je zjevné, že bez rozumně nastaveného rizika to prostě do budoucna nepůjde. Časy „pohodlných“ výnosů při konzervativní skladbě portfolia jsou nenávratně pryč. Riziko je ostatně odpradáвна přirozenou součástí investování a je ospravedlněno ve středně- a dlouhodobém horizontu již několikrát zmíněným nadvýnosem nad sazby depozitních produktů. Riziko tak nutně nemusí mít svůj pejorativní význam, jako zdroj výnosu však klade – více než kdykoli předtím – vyšší nároky na profesionální řízení a přiměřenou aktivitu ve správě majetku. Není už tedy načase najmout si svého portfolio manažera?

„Někomu otevírá svět nekonečných inovací,
nám svět výnosných investic.“



Ján Hájek
portfolio manažer
fondu TOP STOCKS

*Údaje k 30. 8. 2013, pravidelná měsíční investice za období od 1. 9. 2006 do 30. 8. 2013. Upozorňujeme, že hodnota investované částky a výnos z ní mohou stoupat i klesat, přičemž není zaručena návratnost původně investované částky. Správcem uvedeného fondu je Investiční společnost České spořitelny. Další informace včetně úplného názvu fondu naleznete v jeho statutu, který Vám poskytneme ve všech pobočkách České spořitelny, na www.investicnicentrum.cz a www.iscs.cz.

Ještě stále jsou na
Zemí ostrovy, jejichž
tvář mění jen sama
příroda.



Za poklady Vanuatu

Vanuatu, skupina ostrovů roztroušených do tvaru písmene „Y“ v Tichém oceánu, je místem, kam se jezdí nejen za krásami tropických ostrovů, dobrodružstvím divokých džunglí a panenských oblastí podmořského světa, ale i za výpravami do minulosti až o pár století zpět. Zdejší přívětivý národ tu dosud žije v souladu se svými tradičními hodnotami a těsně spjat s přírodou.



Dvě a půl hodiny letu na východ z australského Brisbane odděluje život uspěchaných a přečpaných velkoměst od míst, kde čas má své vlastní tempo. Kde naštěstí nevyrostly žádné ohromné luxusní komplexy a civilizace zatím opatrně a lehce pronikla jen na ty přístupnější z osmdesátky ostrovů. A kde můžete poznávat melanéskou kulturu a docela bezpečně se podíídit pravidlům lidí z míst, kde vládne především

příroda. Lidí, kteří byli už dvakrát v průzkumu britské společnosti New Economics Foundation vyhodnoceni jako nejšťastnější národ světa.

HRÁT VODOU

Ženy a dvě malé dívky oděné v šatech z listů a květin za veselého zpěvu vstupují do moře. Jakmile jim hladina sahá asi do pasu, se zapadajícím



V malebné zátoce na ostrově Espiritu Santo najdete jen malou restauraci a dlouhou liduprázdnou pláž.

Děti mají o zábavu postaráno, ať už se baví s rodiči, nebo vyrážejí za dobrodružstvím do pralesa.



sluncem v zádech se rozestaví do oblouku a začíná neuvěřitelné představení. Ve svižném rytmu tleskají dlaněmi do vody, až se před nimi vytvoří vlny a moře začne vydávat ohromnou škálu rytmických zvuků. Skupinka zpívá a uvádí jednotlivé skladby jako Píseň o Jitřence, Zvuk bouře či třeba Velká ryba si hraje s malou rybkou. Je až neskutečné, kolik tónů tu dokážou s jediným „nástrojem“ – vodou – vytvořit. Ve svém „aranžmá“ napodobují hudbu koloběhu života: koupání, sbírání mušlí, sny, lásku i budoucnost. Mezitím na pláži ve stejném rytmu předvádějí tři muži v tradičních kostýmech rituální tanec. Stále živoucí tradice, podobně jako mnohé jiné, které jsou na vanuatském souostroví k vidění, nás tak znovu a znovu přenášejí do dob minulých.

Tu největší radost ze svého představení prožívají děti nevelkého sboru ze severních ostrovů Banks Islands. Přirozeným způsobem napodobují své rodiče, a tak se učí vlastním zvykům a kultuře. „Je to jejich identita a podobně jako u jiných přírodních národů důležitá součást osobnosti. Zajímají se o svou historii, a nemají pak problém s vlastním sebevědomím, přestože jsou většinou velmi chudí,“ vysvětluje Olive, manažerka ekologického resortu Oyster Island. Neobvyklý „orchestr“, který pobývá na největším ostrově tohoto souostroví Espiritu Santo, sem často zve. Svě umění předvádějí nejčastěji na pláži s poetickým názvem Odliv. Z peněz, které za své vystoupení od návštěvníků resortu vyberou, se hradí

především školné. Na Vanuatu je totiž stále vysoké procento negramotnosti a školy, ač velmi prosté, jsou pro většinu dětí z většinou početných rodin bohužel nedostupné. I proto se řada cizinců, která našla svůj nový domov ve zdejší panenské přírodě, snaží na oplátku zlepšit životní podmínky místních obyvatel. Nejčastěji staví školy ve vzdálenějších vesnicích, získávají pro děti knihy, školní pomůcky i kvalitnější učitele. „Děti tady potřebují mnohem praktičtější přístup,“ říká Olive. „Nevydrží sedět v lavici, příklady pochopí při praktickém vyjádření u věci, které dobře znají, třeba na fotbalovém hřišti nebo v přírodě.“

KOUZLA A DUCHOVÉ

O tom, jak kulturně rozličné je Vanuatu, vypovídá i fakt, že se na 83 ostrovech mluví více než sto dvaceti odlišnými jazyky a každá z vesnic má své vlastní tradice a rituály. V minulosti byly kmeny izolované, většina z nich neznala ani sousedy ze stejného ostrova a často mezi sebou válčily. Zajetí nepřátelé byli často snědeni, stejně jako první misionáři, kteří kanibalismus definitivně vymýtli až v sedmdesátých letech minulého století. Na ostrově Malekula, kde ještě dnes vládne velké množství tradic, vstupujeme na staré obřadní místo kanibalů. Vede nás potomek náčelníka, který tu kdysi řídil přísně strážené rituály. Ženy sem nesměly a dodnes se sem neodvážjí vstoupit jeho manželka, dcery ani jiné členky rozvětvené rodiny. Věřící, že kdyby toto staré

tabu porušily, mohly by na sebe přivolat zlost duchů a neštěstí. Ostatně víra v černou magii a nadpřirozeno tu i přes příchod křesťanství panuje stále. I nám je tu, při pohledu na lebky na hrobech náčelníků, podivně úzko. Možná je to ponurou atmosférou neproniknutelné džungle či příběhy našich průvodců o hlasech, které tu v noci čas od času slýchávají...

Každý kmen má své vlastní zvyky, a ty se musejí respektovat. Při návštěvě vesnic, ale i menších ostrovů, je třeba vyhledat náčelníka a vyžádat si jeho dovolení vstoupit. Někdy je vyžadován poplatek, který pak jde na rozvoj vesnice. Na oplátku však domorodci ochotně prozradí některé své tradice, ukážou místa, která stojí za návštěvu, či upozorní na oblasti, jimž je dobré se vyhnout na pevnině i mezi mořskými proudy.

Vanuatáné dodnes ctí svůj sociální systém s náčelníky a šamany, léčitelství a obřadními tanci. Klasické medicíny se většinou vyhýbají, do nemocnic chodí, až když jim bylinky, kořeny a lektvary nepomůžou – bohužel často pozdě. Hranice respektování místních kultur je velmi křehká. Navíc jsou nemocnice pro místní finančně nedostupné: na jednoho obyvatele připadá státní zdravotní příspěvek pouhých sedm dolarů ročně. Naštěstí si sem našla cestu řada dobrovolných lékařů, kteří se citlivou formou snaží o prevenci. Když se jim podaří získat důvěru domorodců, mají pak větší šanci v naléhavých případech úspěšně zasáhnout.

Každý kmen má své vlastní zvyky a ty se musejí respektovat. Při návštěvě je proto třeba vyhledat náčelníka a vyžádat si jeho dovolení vstoupit.

Matrace z palmového listí jsou dokladem zručnosti místních žen.

Život ve vesnicích ani klasická obydlí se příliš nemění.

Hrát na vodu umějí jen některé kmeny.



Vesničané se živí hlavně zeleninou, kterou pěstují téměř všude.

SVĚT NA DLANI

Na Vanuatu můžete každý den prožít neskutečné okamžiky.



Napodobováním rodičů si děti přirozeným způsobem osvojují kmenové zvyky a tradice. Ty jsou důležité pro jejich vnímání vlastní identity.

PRASÁTKO – NEJEN SYMBOL BOHATSTVÍ

I když si dnes většinou mladí lidé své partnery vybírají sami, platí dosud zvyk, že chlapec musí svou milou vykoupit čuniky. Dohoda je pak stvrzena slavností s konzumací vepřového a po svatbě se dívka přestěhuje do rodiny svého nového manžela. Tím pádem mají Vanuatčané nějakého, byť třeba přes tři kolena vzdáleného příbuzného v každé vesnici. Rodina (a s ní spojený respekt) představuje nejdůležitější celek v současné společnosti.

Hned po ní v této hierarchii následuje vesnice. Každá z nich má svého náčelníka, který urovnává spory, sděluje novinky a je zodpovědný za blaho celé komunity. Nejdůležitější události vesnice se odehrávají v jejím centru, kterému se říká nakamal. Tady probíhají taneční obřady, oslavy i usmiřování sporů. Někteří místní prý začali na tento rituál trochu hřešit, vědí, že když něco někomu provedou, vykoupí si u dotyčného i jeho příbuzných hostinou „odpuštěk“. Pak platí, že čím více se člověk proviní, tím opulentnější hodování za odpuštění musí uspořádat.

KAVA NENÍ KÁVA

Když na ostrovech padne noc, jedinými majáky ve tmě se kolem silnic i prašných cest stávají červená světýlka. Kava bary jsou místem, kam chodí především muži. Domorodé ženy tento návykový nápoj nepijí, avšak cizinkám je vstup (s mužským doprovodem) dovolen. Kava se vyrábí z kořene pepřovníku, má šedou barvu

a připomíná bahno. Nesmí se míchat s alkoholem, sama dostatečně navozuje pocity lehkosti a vyrovnanosti. Nijak nevoní, spíše naopak, první ochutnání tak vyžaduje docela odvalu. Nalévá se jen takové množství, které se dá spolknout, což se musí udělat hodně rychle. Z prudkého návalu hořkosti se mi skoro zamotá hlava. Však nás také náčelník jako projev statečnosti uznale poplácává po ramenu. Přesto se popíjení tohoto nápoje, po němž vám lehce zmrtní jazyk i ústa, stalo i ve větších městech jistým druhem společenské události. Na ostrově Santo se dokonce z odrůd kavy rostoucích na Tanně vyrábí instantní „klin kava“ a čokoláda. Osobně zkouším i ovocný džus s její příměsí. Místní dokážou vypít průměrně jeden až tři šálky tradiční kavy denně, a to co nejdele po jídle, aby se dostavil uklidňující efekt.

NEJVÍCE LÍBANÁ KRÁSKA MOŘÍ A MILIONY POD VODOU

Milovníky podmořského světa přitahuje Vanuatu nejen pestrostí skoro záračně zachovalých korálových útesů a jeskyní vulkanického původu, ale i množstvím vraků z druhé světové války. Tehdy byl největší z ostrovů Espiritu Santo základnou americké armády. Ta při svém odchodu nahrnula nepotřebné vybavení a přebytké zásoby do moře. Výsledkem je podmořská „expozice“ traktorů, bagrů, džípů a lahví od limonád 7 Up a Coca-Cola. Lokálně se podle hodnoty potopených zásob přezdívá Místo milionu

dolarů (Million dolar point) a dnes na něm Vanuatu vydělává – tahle podivná podmořská skládka, která je útočištěm rybních hejn a občas i mořských krav, přitahuje ohromné množství potápěčů i šnorchlařů (pohřebiště dějin lze totiž sledovat téměř ze břehu).

Milionový point leží jen kousek lodí od jednoho z neznámějších a nejpřístupnějších vraků světa – luxusního parníku SS President Coolidge, pojmenovaného po 30. americkém prezidentovi Johnu Calvinu Coolidgeovi. Od roku 1931, kdy byl spuštěn na vodu, sloužil jako parník vyzdobený ve stylu art deco hlavně na transoceánských plavbách ze San Franciska do Japonska, při nichž překonal několik rychlostních rekordů. Když USA vstoupily do války, byl pro potřeby americké armády vyzbrojen a přebudován na transportní loď. V roce 1942 připlul k Luganville, hlavnímu městu ostrova Espiritu Santo, a dvakrát narazil na vlastní americkou minu. Kapitán se pokoušel plavidlo zachránit tím, že najel na útes, loď však po něm sklouzla a potopila se. Z celkového množství 5 440 vojáků a členů posádky naštěstí zahynuli pouze čtyři muži.

Přestože byl na počátku války parník zbaven téměř veškeré dekorace, i po tolika desetiletích dnes můžeme na vlastní oči obdivovat hodně z původního vybavení. Sklenice, nádobí, dokonce i kadeřnické křeslo, lékařské vybavení... Prudce klesáme do patnácti metrů na pravobok lodí a dál pokračujeme do větší hloubky. Před očima mi běží záběry ze slavných dob, kdy ještě americká

SVĚT NA DLANI

Korálové útesy skrývají pestré bohatství a útočiště pro řadu živočichů.



Dáma s jednorožcem – jeden z nejzachovalejších uměleckých artefaktů pod mořskou hladinou.

Na mnoha ostrovech se můžete cítit jako novodobí Robinsoni.



Milovnický potápění přitahuje Vanuatu nejen pestrostí zachovalých korálových útesů a jeskyní vulkanického původu, ale i tajemstvím vraků z druhé světové války.

smetánka užívala dnes potemnělé bazény či salonky, které se před námi postupně vynořují. Už dávno je adaptovala hejna ryb, která se tu dnes prohánějí. Příd mizí skoro dvě stě metrů před námi a padá až do sedmdesáti metrů. Každý z ponorů je jen nepatrnou vycházkou kolem utajených koutů a pokladů. Menším otvorem pronikáme střemhlav do útrobu lodi a následujeme našeho průvodce Alfreda. Snažím se sledovat kužel jeho světla, jímž před sebou kousek po kousku odhaluje něco z původního života lodi. Proplouvání galerií s občasným pronikajícím paprskem světla ve mně vyvolává adrenalinovou kombinaci strachu se vzrušením z poznávání zašlé krásy lodi.

Náhle se, asi v pětáctýřiceti metrech, Alfred zastavuje a svítí na jeden bod. Je tam. Dáma s jednorožcem. Barevný porcelánový obraz zavěšený na stropě jídelny se nám zjevuje v celé své kráse. Napětím ani nedýchám a jen tiše fotografuji. Tak to je ona! Kráska, která se až po letech zjevila svému objeviteli, Alanu Powterovi, jenž vrak kousek po kousku prozkoumával s prvním potápěčským přístrojem od slavného Cousteaua. Chráněna prkny ze dřeva před možným poničením vojáků čekala několik let, než se její „brnění“ jednoho dne rozpadlo. To musel být pocit... Od té doby jako jeden z nejhezčích uměleckých artefaktů láká do hlubin potápěče ze

všech končin světa. A mnozí z nich si ji kvůli pověsti neodpustí políbit.

Pro mnoho lidí je právě pohled tajemné krásky z obrazu nejsilnějším magnetem, který je láká na souostroví Vanuatu. Na někoho zase mohou magicky působit stopy historie roztroušené ve vnitrozemí ostrovů, v legendách i ve stylu současného života... Zdá se, že právě jimi se „nejšťastnější obyvatelé planety“ brání atakům civilizace se všemi jejími neřestmi. I my doufáme, že se při našem dalším případném návratu v tato místa ještě setkáme s muži a ženami tančícími v tradičních rytmech a s dětmi znalými historických kořenů vlastního národa.

Souostroví Vanuatu

Historie Vanuatu

○ Do roku 1980 bylo dnešní Vanuatu známo ještě pod názvem Nové Hebridy. Tak toto souostroví nazval James Cook při své druhé plavbě Pacifikem v 18. století. Podle archeologických nálezů však byl ostrov osídlován původními obyvateli, nyní označovanými Ni-Vanuatu, již asi 1 400 let před Kristem. Od 14. století začali na ostrovy přijíždět Polynésané z Papuy Nové Guineje, brzy začaly přitahovat také Evropany: Španěle, zejména ale Francouze a Brity. Ti se v roce 1906 dohodli na společné správě. Ustanovili tu vlastní soudy, vybudovali věznice, školy a svoje

zastupitelstvo. Z původních Ni-Vanuatu se rázem stala chudina na okraji společnosti. Během 2. světové války do života ostrovů zasáhli navíc Američané, když si z ostrova Espiritu Santo vytvořili vojenskou základnu. Američané po válce území opustili, britské a francouzské obyvatelstvo však stále setrvávalo. Situace se začala měnit až v sedmdesátých letech 20. století, kdy se počaly formovat politické strany Ni-Vanuatu: výsledkem bylo nakonec v roce 1980 vyhlášení samostatné republiky Vanuatu.

Vanuatský babilon

○ Oficiálními jazyky jsou na Vanuatu

angličtina a francouzština. Většina obyvatel však kvůli historické izolovanosti jednotlivých vesnic a nezájmu jejich obyvatel o dění „u sousedů“ dodnes hovoří bislamštinou nebo jedním z asi 120 původních jazyků. Téměř v každé vesnici se místní jazyk utvářel bez ohledu na okolí. Větší potřeba společné řeči se objevila až poměrně daleko od Vanuatu – na australských plantážích, kam byli Ni-Vanuatu odváženi jako otroci. Nezbytnost společného dorozumění mezi otroky a otrokáři stvořila bislamštinu, jakousi zkomolenou angličtinu s prvky francouzštiny a několika místních nářečí.

Doprava

○ Českou republiku a Vanuatu dělí asi pětadvacet hodin letu. Nejrychleji vás tam dopraví letecká společnost Emirates. Letí se přímou linkou z Prahy přes Dubaj až do australského Brisbane. Dál pokračujete s Air Vanuatu na jedno ze dvou mezinárodních letišť – jedno je v hlavním městě Port Vila na ostrově Éfaté a druhé na turisticky nejnavštěvovanějším ostrově Espiritu Santo v největším městečku Luganville. S Air Vanuatu pak můžete létat i mezi hlavními ostrovy, pokud se nerozhodnete využít lodní dopravu či letecké taxi.

Fotografie vznikly během filmování dalšího z dokumentů české produkce Petry Doležalové a Libora Špačka „Útěk do přírody“, zaměřených na tvorbu dokumentárních cestopisů z odlehlých částí světa se starobylými kulturami, zvyky a pestrým podmořským světem. Ukázky z filmů a fotografie z cest můžete vidět na stránkách www.escapetonature.eu.



Procestujte celé Tichomoří během jediného večera. Stačí si jen udělat výlet do centra Prahy, kde vás čekají hned dvě restaurace s výjimečnou nabídkou asijské kuchyně. Od čerstvých ryb přes originální suši až po autentické kari, to vše nabízí Café Buddha.



V Café Buddha Balbínova si vychutnáte speciality v romantické tichomořské atmosféře. Střídmejší interiér Café Buddha Národní je pravým opakem.

Text **Darina Siegllová**
Fotografie **archív**

Pokud máte rádi klidnější, skoro až domácí atmosféru, vyrazte na pražské Vinohrady do Café Buddha Balbínova. V malé podlouhlé místnosti, kde je k dispozici jen pár stolečků a sedí se na pohodlných křesílkách, snadno zapomenete na shon velkoměsta. Je to trochu něco mezi lobby malého útulného hotýlku někde v Tichomoří a obývacím pokojem asijské rodiny. Čeká vás tu spojení tradičních kuchyní Japonska, Thajska, Malajsie, Indonésie, a navíc tu můžete mistrům kuchařům koukat přímo pod ruce. Indonéský šéfkuchař Ketuta vám tu před očima vyčaruje speciální suši Prague s kaviárem z létajících ryb, novodobou smaženou kalifornskou rolku v tempuře či suši Sunkiss, které nikde jinde v Praze nenajdete. A na závěr si k čaji můžete dát skvělé suši na sladko. Ideální je přijít ve dvou, je to dost na to, abyste si bez výčitek mohli objednat to nejlepší z místního menu, a zároveň tak akorát, abyste se o ně nemuseli přespříliš dělit. A věřte, dělit se nebudete chtít. Takhle dobré suši totiž v Praze jen tak neochutnáte.

Všechny chutě zemských rájů

To ale zdaleka není všechno, menu zdobí i dvacítká zdejších specialit. Kromě skvělé večeře si tu můžete dokonce i nakoupit: ať už sháníte čerstvé ryby, suroviny na suši, vzácné koření nebo jiné asijské speciality, jste na správném místě. Příjemnou rodinnou atmosféru podniku si navíc můžete odnést i domů. Zalbil se vám stoleček, u kterého jste večereli, nebo jen nějaká dekorace? Cokoli z interiéru restaurace je možné si na místě zakoupit. Mimochodem, nábytek z tradičního teakového dřeva je vyráběn na objednávku, a tak si můžete být jisti, že každý kus je jedinečným originálem.

Café Buddha Národní představuje pravý opak. Designový, čistý interiér, jednoduché stoly a velmi živá atmosféra. Je to přesně to místo, kam můžete zaběhnout na rychlý pracovní oběd i dobrou večeři, která odstartuje páteční zábavu... Kuchyni tu vládou dvě ženy: vyhlášená šéfkuchařka Sofie Smith s irsko-malajskými kořený a Ratanu Phompravit přezdívaná thajská babička, která pochází z Bangkoku. Obě jsou zárukou, že se tu vaří autenticky, originálně

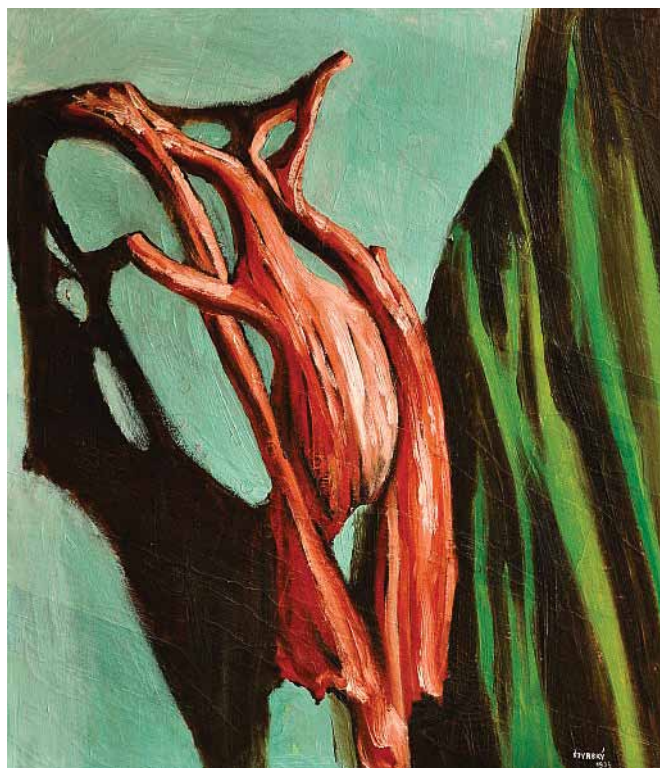
a hlavně, obě šéfkuchařky si vše připravují nejraději samy, ať už jde o kari pasty nebo směsi koření. Ochutnat tu tak můžete speciality jako pikantní žebírka, voňavou kachnu nebo delikátní kari. Ano, to je to, na které si Sofia Smith sama namíchá pastu. Když skutečně pěkně poprosíte, určitě vám jí rádi prodají trochu na doma.

Díky své poloze i atmosféře je Café Buddha Národní jako stvořené pro první drink večera, a protože je v nabídce spousta netradičních mixů, byl by hřích toho nevyužít. Po jídle si můžete dát exotický nápoj z citronové trávy, thajské bazalky, exotického ovoce longanu či rambutanu.

À propos, v Café Buddha pořádají i kurzy vaření. Pokud jste propadli asijské kuchyni a chcete si ji občas uvařit i doma, přihlaste se na podrobný kurz, anebo si jen vylepšete kulinářské znalosti a načerpejte inspiraci na některém z workshopů (jsou zdarma!).

Umění práce *s uměním*

Emil Filla, Malíř,
1920–1922, olej
a písek na plátně



Jindřich Štyrský,
Kořeny, 1934,
olej na plátně

Bankéři nepomáhají jen s investicemi a hromaděním peněz. Existují mezi nimi i specialisté, kteří rozumějí umění. Pomohou s koupí uměleckého díla, s péčí o něj i s jeho využitím.

Text **Věra Tůmová** Fotografie **I23 RF**

Stačí koupit pár obrazů a za pár let z vás může být docela slušný boháč. Musíte mít ale rozsáhlé znalosti trhu s uměním či jedinečnou intuici, která vám pomůže kupovat díla, jejichž hodnota se časem zmnohonásobí. Takto nakupovala obrazy Františka Kupky i česká mecenáška umění Meda Mládková, která celý život s manželem podporovala řadu českých výtvarníků. Dnes má její sbírka Kupkových děl, kterou darovala Praze, nevyčísitelnou hodnotu. Pokud se však v umění nevyznáte, a přesto byste do něj chtěli smysluplně investovat, mohla by vás zaujmout speciální bankovní služba – artbanking.

BANKOVNICTVÍ S UMĚNÍM

Jedná se o servis, který v určité podobě nabízí bonitním klientům každá větší banka, jež má v portfoliu služeb privátní bankovnictví. Individuální přístup ke klientům je v některých bankách dostupný už od několika milionů korun. Ve světě má dle odborníků největší renomé švýcarská UBS.

Nepředstavujte si ale pod artbankingem přímé investiční poradenství, jaké funguje u jiných

investičních nástrojů. „Není to tak, že by bankéři sestavovali pro klienta umělecké portfolio s určitým garantovaným výnosem či pro něj vymýšleli investiční strategii,“ upozorňuje Jan Skřivánek, šéfredaktor měsíčníku Art+Antiques, který se věnuje trhu s uměním, designem a starožitnostmi.

Podle Skřivánka jde u artbankingu především o to, aby specialisté z banky klienty seznamovali s tím, co se na trhu s uměním děje, a upozorňovali je i na možná rizika investic do různých typů uměleckých předmětů. Specializovaný servis většinou doplňují další služby. Odborníci mohou klientům banky pomoci s vyhledáváním uměleckých děl na trhu, se zajištěním odborných posudků, s péčí o díla, a případně i s jejich restaurováním, pojištěním či zastupováním na aukcích.

INVESTICE VS. EMOCE

Základní poučkou, již se vám od obchodníků s uměním i lidí kolem artbankingu dostane, bývá: neinvestujte, sbírejte! Lidé, kteří u nás do umění investují, se většinou sami jako investoři ani nevnímají. Obvykle o sobě hovoří jako o sběratelích, kteří mají vztah k určitému druhu umění. A ti, kdo tvrdí, že nákup uměleckých děl je pro ně pouze výhodným způsobem investování, se podle dlouholetých zkušeností expertů nakonec stejně rozhodují podle toho, jak se jim daný kousek líbí.



Koupě uměleckých děl tedy bývá značně emocionální záležitostí. To byste ostatně měli mít na paměti, chcete-li se vyhnout zklamání pro případ, že cena zakoupeného díla nebude stoupat, a vy jej dokonce nebudete schopni ani prodat. Ideální je proto řídit se už při koupi tím, zda by vás těšilo daný obraz, grafiku, sochu či starožitnost mít doma. Tak také postupuje hodně zkušených investorů.

Při nákupu uměleckých děl se jen málokdy jedná o investici, která se rychle zhodnotí. Zpravidla platí, že na dílech, která vy dnes koupíte, zbohatnou až vaše děti nebo vnoučata.

Jen tak mimochodem, i ti malíři, kteří jsou dnes nejvíce v kurzu a trhají aukční rekordy (jako Filla, Zrzavý či Šíma), se za první republiky prodávali ve stejných cenových relacích, jako se nyní prodávají současní autoři. Plátno od Filly se kdysi dalo podle Jana Skřivánka běžně pořídít v řádech tisícikorun, tedy zhruba za dva či tři měsíční platy, což je obdobná částka, za niž dnes seženete díla soudobých významných malířů, jako je třeba Vladimír Kokolia. Fillův obraz už vás dnes ale na aukci přijde na miliony.

V prvním letošním pololetí se například Fillova olejomalba Malíř z let 1920–1921 prodala jako druhé nejvyšše vydražené dílo za 18,375 milionu korun. Na prvním místě bylo Zátiší od Bohumila Kubišty, které aukční síň I. Art Consulting vydražila v květnu za 18,490 milionu korun. Třetí a čtvrtou pomyslnou příčku pak obsadila díla Jindřicha Štyrského a Františka Kupky prodaná shodně za 10,8 milionu korun.

Statistiky z aukcí

ČESKÉ AUKČNÍ DOMY LETOS ZAŽILY HISTORICKY NEJLEPŠÍ VÝSLEDEK ZA JEDNO POLOLETÍ. NA NAŠICH AUKCÍCH SE OD ZAČÁTKU ROKU UTRATILO PŘES 550 MILIONŮ KORUN. ZA VÍCE NEŽ MILION KORUN SE PRODALO REKORDNÍCH 89 OBRAZŮ, HRANICI STA TISÍC KORUN PŘEKONALO DALŠÍCH 504 OBRAZŮ, SOCH A STAROŽITNOSTÍ. REKORD PRVNÍHO POLOLETÍ 2012 PŘEKONAL LETOŠNÍ CELKOVÝ OBRAT O 10 PROCENT. POROVNÁME-LI MEZIROČNĚ DESÍTKU NEJDRAŽŠÍCH PRODANÝCH DĚL, LETOS BYSTE K JEJICH KOUPI POTŘEBOVALI I 15 MILIONŮ, VLONI TO BYLO JEŠTĚ O 67 MILIONŮ KORUN VÍCE. AUKČNÍ PROVIZE SE POHYBUJE MEZI 4 AŽ 24 PROCENTY.

Bohumil Kubišta,
Zátiší, 1909,
olej na plátně

Jan Zrzavý, Benátky I,
1928, olej na plátně

KLIENTI ARTBANKINGU

Služeb specializovaných bankéřů mohou využívat jako laici, kteří se v oboru teprve rozhlížejí, tak i zkušení sběratelé umění. Pro obě skupiny investorů je výhodné, že rozličné požadavky ohledně investování do umění mohou řešit na jednom místě, a to přímo v bance. V případě artbankingu se často jedná o lidi, kteří chtějí předat dalším generacím jiné hodnoty než jen sumy na bankovních účtech. Ti se pak při svých investicích neřídí jen dojmem, jak na ně dílo působí. Od specialistů artbankingu chtějí znát i podrobnosti o cenách obdobných artefaktů či co vše může ovlivňovat cenu konkrétního díla na trhu s uměním.

Sumu, kterou budete při investování do uměleckých předmětů potřebovat, předurčuje několik věcí. Do částky se vedle proslulosti autora promítá i technika provedení díla, následná péče o něj či jeho pojištění. Výše vstupní investice se navíc odlišně zhodnocuje i na základě umělecké disciplíny – jinak roste cena u fotografií a grafik a jinak u klasické malby, kresby či plastiky.

Pokud jde o možné strategie, jak nakupovat umění, je podle Skřivánka možné použít průměr ke státním dluhopisům a hedgeovým fondům. Shromažďovat

Malíři, kteří dnes trhají aukční rekordy, se za první republiky prodávali ve stejných cenových relacích jako nyní současní autoři.



staré umění, myšleno od moderny dále do minulosti, je jako kupovat státní dluhopisy. Také u nich jde do značné míry o sázku „na jistotu“. Hodnocení jednotlivých autorů je totiž relativně ustálené, ceny sice mohou i mírně klesnout, ale úplně nehrozí, že by se takové umění stalo zcela neprodejným. Nevýhodou je, že ceny jsou už dost vysoko a zhodnocení nebude v řádu násobků, ale maximálně procent či desítek procent.

V případě současného umění sice člověk podstupuje riziko, že si vybere autora, který zapadne a za půl století nebude nikoho zajímat, případně výnosy ale mohou být mnohonásobné. Navíc se tu pořizovací částky pohybují od dvaceti tisíc do půl milionu korun.

„I kdybyste si ale vybrali špatně a koupený obraz by se v čase nijak významně nezahodnotil, může vám být útěchou, že skoro cokoli, co si dnes za stejné peníze pořídíte, bude s odstupem desítek let ještě hůře prodejné, pokud to bude vůbec ještě existovat,“ říká Skřivánek a dodává, že „určitě proto v budoucnu nehrozí situace, že by si vnoučata jednou říkala – kdyby dědeček nebyl hloupý a místo obrazu koupil nový kotel/gauč/televizi, byli jsme teď finančně zajištěni.“

Předvánoční setkání v Břevnově

Poklidná atmosféra nejstaršího mužského kláštera Břevnov uvítala koncem listopadu ženy investorky toužící po vzdělání a inspiraci. Dámský investiční klub si pro 14. slavnostní večer svých členek zvolil právě toto duchovněm nabitě místo s tisíciletou historií rozličných setkávání.

Klášteří prostor určený původně výhradně pro muže rozzářily protentokrát tváře žen, a nejen z řad přítomných hostů. Časopis Harper's Bazaar vystavil na velkých formátech své historické titulní strany.

Odborníci na investice u informačního stánku České spořitelny byli během volné části večera v centru zájmu.



Kreativní dárky pro radost obdarovaného a zároveň „pro dobrou věc“ nabízel předvánoční dobročinný bazar, který na setkání dovezla Charita ČR.

Manažerka pro rovné příležitosti v Erste Group Vera Budway vyjádřila v úvodu večera ze své pozice slova nadšení i naděje o ženách a pro ženy.



Příjemná moderátorka Marcela Augustová pohotově provázela celým programem slavnostního večera v Tereziánském sále.

Šansonierka Ester Kočíková se tentokrát neujala moderování akce jako při minulých setkáních, ale satiricko-poetických chvil s hudbou. Její čtyři osobité písně za klavírního doprovodu Lubomíra Nohavici rozehrály duši i tvář nejnedej z investorek.



Příběh úspěšné investice do akcí ženami zbožňované značky Victoria's Secret si pro svou přednášku o činnosti známého fondu Tops Stocks příhodně zvolil Ján Hájek, portfolio manažer z ISČS. Dámy nadchnul natolik, že ho zpovídaly během celého večera.



„Black & white“ variace modelů Volvo – bílá XC60 a černá XC70 – střežila vchod do kláštera a naznačovala přicházejícím hostům slavnostní atmosféru večera.

S uvítacím drinkem vkročily dámy do překrásných chodeb s nazdobenými stánky partnerů akce. Nesměla samozřejmě chybět ani vánoční inspirace.



Text **Petra Doležalová**
Fotografie **Stanislav Černocho**

Zkušený manažer investic Petr Valenta, ředitel odboru řízení produktů finančních trhů ČS, zaujal přítomné svým povídáním o investičních certifikátech.

Oficiální část programu vygradovala oblíbenou tombolou. Ředitel prodeje nových vozů společnosti Auto Průhonice Petr Hanzl předal poukaz šťastné výherkyni, která se tak může těšit na víkend s Volvem XC60 s plnou nádrží.



V roli čestného hosta bavila převážně dámské publikum advokátka, spisovatelka a zároveň členka klubu Klára Samková, známá svým klubovým kolegyním také ze stránek Lady In. Její vtipné odpovědi byly doprovázeny salvami smíchu.

Tradiční součástí klubových setkání je také losování cen věnovaných partnery večera. Ti se zde kromě tomboly obvykle prezentují i výstavními stánky a malými dárky pro všechny účastnice.



Ostatní partneři večera měli též připraveny zajímavé ceny a prezentace. Byli jimi: Léčebné lázně Jáchymov, Factory Pro, BcD Clinic, Verreum, Goldsirio, Ylia, Mon Chocolatier, Květiny Levante a časopisy Make Money a Harper's Bazaar.

Během koktejlu sbírali hosté investiční inspiraci a obdivovali vystavené exponáty partnerů.



Spolumajitelka BcD Clinic MUDr. Yvonne Bergerová, další tvář známá z našeho magazínu, potěšila v tombole voucherem na jakékoli neinvazivní ošetření z nabídky kliniky.

Členku klubu, která stráví třídní rodinný pobyt v Léčebných lázních Jáchymov, vylosovala zástupkyně společnosti Eva Jandáková.

S posledním slovem vystoupila žena, která se o zdárný chod celého klubu neúnavně stará již šestým rokem – manažerka klubu Romana Vlková.



Nezbytná fotografie všech aktivních účastníků večera. Dámy zleva: Ester Kočičková, Vera Budway, Romana Vlková, Klára Samková, Dagmar Sladká a Marcela Augustová. Pánové zleva: Petr Valenta a Ján Hájek.

Tři sta slunečných dní
v roce a prvotřídní
sjezdovky. Takové je
Jižní Tyrolsko.



Tak trochu *jiné* Alpy

Jižní Tyrolsko je místem, kam se jezdí za sportem i programovým odpočinkem. Krajinou kontrastů, kde je těžké se nudit. Alpská zemitost se tu snoubí se středomořským temperamentem, tradice s modernou a krajina s kulturou.

Text **Petra Doležalová**
Fotografie **archiv**

Nejsevernější italskou provincií Jižní Tyrolsko hledejte na jižní straně Alp, hrdě se tlačící mezi Rakousko a Švýcarsko. Na vzrůstajícím zájmu o tuto oblast se největší měrou podílejí její členitá pohoří, jež jsou součástí alpského masivu. Hlavní turistický díl si pro sebe ukusují „bílé hory“ Dolomity, tak odlišné od zbytku alpských kopců, které si svou netradiční krásou vysloužily v roce 2009 čestné členství na seznamu světových pokladů přírodního dědictví UNESCO. Tyto „schody do nebe“, které již přes dvě stovky let lákají horolezce vyzkoušet hranice svých možností, jsou zkamenělými korálovými útesy z dob, kdy se o ně před pár sty miliony let v těchto místech lámaly mořské vlny. Jejich unikátní bílou barvu má na svědomí vápenc s vysokým obsahem hořčíku. Naproti tomu cíl naší cesty, Zillertalské Alpy, které chrání tuto oblast ze severu a zůstávají připomínkou dob, kdy Jižní Tyrolsko bylo ještě rakouským územím, jsou jako jediná součást Alp složeny z tmavé ruly, obklopené vrstvami břidlice a spoustou minerálů. Právě odtud pocházejí největší horolezecké legendy Reinhold Messner či Hans Kammerlander.

Síla prýstíc z magických vrcholů a okolní přírody nás zasáhla hned na „první dobrou“. Už chápu,

proč ve svém vyhnání Karel Havlíček Borovský nestrádal tak, jak nás to léta učili, a v Brixenu, třetím největším jihotyrolském městě, vytvořil svá nejlepší díla.

JÍDLO, PŘÍRODA, SPORT A RELAX

Konečnou stanicí naší cesty se stalo jedno z nejkrásnějších údolí oblasti – Ahrntal, ležící na slunečné straně Zillertalských Alp. Stejně jako další zdejší lokality láká turisty téměř nedotčenou přírodou prošípanou salašemi, horskými plesy, vodopády a přírodním parkem Rieserferner-Ahrn.

Je zajímavé, že i když Češi berou v posledních desetiletích své jižní horalské sousedy útokem, Jižní Tyrolsko včetně Ahrntalského údolí zůstávají dosud spíše stranou jejich zájmu. Ze všech turistů, kteří v tuto výjimečnou krajinu ročně zavítají, tvoří naši lidé sotva jedno procento. Obecně je u návštěvníků Zillertalských Alp v oblibě podstatně více jejich rakouská strana, přestože na italském území se rozkládají svojí jen o něco menší částí. Přitom je Jižní Tyrolsko splněným snem každého lyžařského nadšence: tři sta slunečných dní v roce, perfektně upravené sjezdovky a nepřeberná množství dalších, nejen sportovního vyzítí.

Středisko Klausberg
si oblíbili nejen lyžaři,
ale i snowboardisté.



Nejvýše položená
lanovka v oblasti údolí
Tauferer Ahrntal vás
vyveze až do 2 510 metrů
nad hladinou moře.



S odložením lyží zábava
nekončí. Pro netradiční
zážitky jsou přichystány
stylové sáně tažené koňmi
a místní speciality.

TOP RELAX



TAUFERER AHRNTAL

Pokud se sem vydáte na dovolenou, zejména v zimě si užijete chvilky pohádkového klidu daleko od vysoko položených horských středisek. Přes osmdesát tisícovek Ahrntalského údolí nabízí padesát kilometrů tratí s převýšením, ze kterého se vám až zatočí hlava. Údolí dominují tři lyžařské areály. Klausberg nepatří k nejrozsáhlejším z nich, může se ale pochlubit největším převýšením sjezdových tratí a nejvýše položenou lanovkou v oblasti. Cestou od nejnižší kabinky na nejvyšší kótu 2 510 metrů si pořádně odpočítejte, při sjezdu členitým terénem se závěrečným (volitelným) finišem v „boulích“ se vám nejspíš sem tam rozklepou kolena. Skvělým zážitkem, který jsme vyzkoušeli, je i sjezd na saních od horské chaty Kristallalm. Romantická jízda nocí se zdá skoro nekonečná. Jen to chtělo nepromokavé nohavice, přece jen nízký posaz a závěje sněhu zanechaly pořádnou stopu.

Nudit se tady nebudete ani v létě – když se od horní stanice lanovky vydáte lesem k horské chatě Speck & Schnapsalm a pak dolů po volných svazích, trasa vás nakonec zavede až k jednomu z nejkrásnějších horských jezer, z jehož výšky 2 162 metry je nádherný výhled na vrcholky Zillertalských Alp.

Ty můžete obdivovat i z nejvyšších míst vrcholu Sonnenklar ve středisku Speikboden s třiceti kilometry tratí. I zde můžete bez obav sundat lyže (nebo mačky): patrně nejoblíbenější túra vede do nadmořské výšky 2 523 metrů a je považována za jednu z nejkrásnějších v Alpách.

LYŽE DOLŮ!

Údolí protkává přes padesát kilometrů běžeckých tras, které vystupují až do velkých výšek, a zaručují tak dostatek sněhu i v jarních měsících. Co takto vyzkoušet čtrnáctikiletrovou tras Weißenbach neboli Rio Bianco? A pokud jste si vzali pouze sjezdové lyže a vydat se bílou stopou byl jen okamžitý nápad, klidně mu podlehněte: v oblasti si můžete vypůjčit běžky i boty a do všech běžeckých oblastí se dostanete i městskou hromadnou dopravou.

Tím však vaše možnosti zimních radovánek zdaleka nekončí. Vyřádit se tu můžete také na sněžnicích. Pokud se necítíte na ty nejdelší a nejnáročnější, až 3,5hodinové túry, vydejte se po značkách v okolí Rein in Taufers, za půldruhé hodinky budete zpátky v teple hotelového pokoje.

Abyste unikli lyžařskému ruchu, ovšem úplně stačí jen dobré boty, které vydrží některou ze 46 vycházkových tras. V roce 2003 byla uvedena

do provozu snad nejdelší z nich: padesát kilometrů dlouhá túra „Durchs Toul“ prochází celé Tauferer Ahrntal a vine se kolem místních hradů, kostelíků, křížků u cest a selských usedlostí okolo řeky Ahrn. Pokud přibalíte také brusle, v údolí si zajedíte na pěti místech, třeba na přírodním kluzišti Kasern. A kdo by už měl pohybu vlastními silami po krk, ale stále hodlal nasávat jedinečný horský vzduch, nechtě usedne do kočáru či saní a kočí ať práskne do koní!

Není to ale pouze přitažlivý svět hor, za nímž do této oblasti přijíždí rok od roku více turistů. Nás uchvátí i spousta malebných městeček skrývajících ve svém nitru historické památky. K cestování však také neodmyslitelně patří otestovat místní kuchyni. A ta jihotyrolská rozhodně stojí za vyzkoušení!

PRO MLSNÉ JAZÝČKY

Pro ochutnání tradičních pokrmů z lokálních surovin nemusíte hledat výhradně stylové salaše, takto se vaří i v místních luxusních restauracích a hotelových komplexech. Například šéfkuchař hotelu Alpenpalace Michael Stempel vymýšlí recepty odrážející alpskou, starou rakousko-uherskou, středomořsky italskou i mezinárodní kuchyni a největší důraz klade na kvalitní produkty pocházející z bezprostředního okolí. Domácí špek, který tu dodnes vyrábí skoro

Přes osmdesát tisícovek Ahrntalského údolí nabízí padesát kilometrů tratí s převýšením, ze kterého se vám až zatočí hlava.

TOP RELAX

Deluxe Hotel & Spa Resort Alpenpalace v údolí Tauferer Ahrntal získal prestižní ocenění „Luxury Ski Resort“. Pohodu tu pocítíte ve všech jeho místnostech.



Každá procedura je vrcholným zážitkem, ať už zvolíte saunování s výhledem na malebnou alpskou přírodu, bylinkovou lázeň či starobylé laconium...



Hotel Alpenpalace dává už za dveřmi jasně najevo, že tady se nespěchá, ale relaxuje. Zklidňující harmonie dýchá z každého pokoje i lázeňského zázemí.

každý sedlák, by si zasloužil zápis na seznam UNESCO. A místní sýry jsou v takové oblibě, že mají dokonce svůj vlastní festival – tuto sezonu můžete v městečku Sand in Taufers mezi 7. a 9. březnem ochutnat na tisíc nejrozličnějších sýrů a sýrových specialit od stovky výrobců.

K dobrému jídlu pak neodmyslitelně – zvláště po celodenním lyžování – patří sklenička kvalitního vína. A ta místní jsou vyhlášená daleko za hranicemi Jižního Tyrolska. K nevyhledávanějším odrůdám patří aromatické kořeněné bílé víno Gewürztraminer a především červený Lagrein. Sytá, hutná granátová barva a intenzivní chuť po ostružinách a borůvkách vám vyanou na mysl ještě dlouho po návratu domů. A že jsou tu na svá vína patřičně hrdí, pocítíte nejen při pití, ale i v jídlu: nenechte si ujít například tradiční krémovou vinnou polévku. Víno může být také dobrou záminkou, jak vytáhnout větší lenochy na výlet: podél jihotyrolské vinařské cesty se můžete těšit nejen z malebné vinařské krajiny, ale také

ochutnávat různé odrůdy. Mladé víno pak sedláci nabízejí při podzimní slavnosti „Törggelen“.

NECHTE SE HÝČKAT

Vedle vybrané kuchyně a sportovního vyžití lákají místní hoteliéři také na rozmazlování těla a duše. O šíři wellness nabídky jsme se mohli přesvědčit ve zmíněném hotelu Deluxe Hotel & Spa Resort Alpenpalace. Příjemný rodinný podnik, ležící v městečku St. Johann im Ahrntal, pouhé tři kilometry od lyžařského regionu Klausberg a dva od střediska Speikboden, dává už za dveřmi jasně najevo, že tady se nespěchá, ale relaxuje. Interiér je vyveden v útulném designu s důrazem na dřevo a teplé barvy, zklidňující harmonie dýchá i z každého z padesátky pokojů a apartmá. Ty v nejvyšších kategoriích jsou dokonce vybaveny vlastní parní lázní.

A propos, lázně v Alpenpalace nezklamaly. Po dlouhém bádání nad seznamem terapií s využitím alpských bylin i netradičních rituálů původem

z různých končin světa vybírám tradiční očištný rituál vycházející z tureckého hammam. V přítomnosti připomínající privátní spa královny Kleopatry mi vtírá zkušený terapeut do pokožky jemný peeling, jemně drhne speciálním kartáčem a společně s voňavou mýdlovou pěnou, která následuje, odplouvá mysl až někde nad vrcholy zasnežených hor. Po očištném rituálu následuje relaxace ve vířivé sedací lázni. Bolest nohou unavených z lyžování příjemně odchází...

V rozlehlém saunovém světě zkusíme pravou tyrolskou bylinkovou saunu, laconium i klasičtější parní lázeň. V horké venkovní vířivce máme okolní kopce jako na dlaní. Příjemným završením vyčerpávajícího dne tu prý pak zejména v letních měsících bývá procházka tříhektarovým parkovým areálem s kouzelnou bylinkovou zahrádkou a záhony pestrých květin. Není divu, že byl Ioni Alpenpalace vyznamenán renomovanou cenou „Luxury Ski Resort“. Tady si (nejen) lyžaře skutečně hýčkají.

Pestré Jižní Tyrolsko

Jazyk, který žije

Dnes žije na území Jižního Tyrolska asi půl milionu obyvatel tvořících tři jazykové skupiny. Asi ze 70 % převažují ti německy mluvící, italština zase zní ponejvíce ve velkých městech, jako je například Bolzano. Asi 4 % Jihotyrolanů tvoří Ladinové, potomci původních keltských kmenů. Ti, přestože byli nuceni početnějšímu germánskému osazenstvu ustoupit do odlehklých a chudých dolomitských údolí, si vytvořili svébytnou kulturní tradici plnou bájí, řemeslného umu a vlastní tradiční kuchyně. Jako samostatná

jazyková skupina Jižního Tyrolska byli uznáni teprve v roce 1951. Dnes patří ladinština k nejméně početným jazykům Evropy a vedle němčiny a italštiny, jež jsou zde řečmi úředními, se vyučuje i na školách a veškeré také veřejné nápisy jsou psány i ladinsky. V Ahrntalském údolí je etnický poměr ještě vyhraněnější: německy tu hovoří téměř 99 % obyvatel, na Ladiny zbývá sotva půl procenta.

Když v údolí roztaje sníh

Pestrá síť cest, stezek a výstupů na okolní vrcholy a ledovce skýtá



rozmanité možnosti pro pěší turistiku – od výletů pro rodiny s dětmi po tematických stezkách až po náročné horské výšlapy na třítisícové vrcholky. Kdo se cítí být zdatným chodcem, může se prověřit na desetikilometrové

vysokohorské trase Neveser Höhenweg s nejvyšším bodem v 2 545 metrech nad mořem. To stezku sv. Františka, navazující na stezku sv. Kláry, kolem zřícenin a vodopádů Reinbach, s převýšením jen 300 metrů, zvládnou i netrénovaní. Jestli vás nebaví stále někde putovat, můžete zkusit také jiné adrenalinové zážitky, třeba lanový park Schwarzbachalm Luttach, dobrodružný areál Enzswaldle s rozmanitými překážkovými dráhami nebo paragliding ve Speikbodenu, který vám otevře úchvatný pohled na celé údolí a okolní vrcholky hor.

Sezonní menu

Text **Pavlna Zelníčková** Fotografie archiv

ZOH 2014



Sáblíková, Soukalová, Moravec, Bauer, Pančochová, Matura... To jsou jen některá ze jmen, jež by mohla v příštím roce zviditelnit naši republiku na XXII. ZOH 2014. Rusko vybuďovalo nový Olympijský park, jehož součástí je vedle přímořského města Soči také závodní dráha a zázemí v horském středisku Krasnaja Poljana. Hrdou pochodeň generálního partnera ČOV pro zimní i následující letní hry (v roce 2016 v Riu) převzala Česká spořitelna. Zapálení fandové, kteří nechtějí jen mačkat palce u televizní obrazovky, ovšem nemusejí vyrazit hned do Ruska. České sportovce můžou společně podpořit v olympijském parku na Letné, kde bude mít své místo i Česká spořitelna s bohatým doprovodným programem.

7.–23. únor 2014, Soči, Rusko



Švýcarský masopust aneb Fasnacht

Většina zemí na světě má svůj karneval... Někde uprostřed mezi českým fašankem a brazilskou divočinou v Riu byste našli tradiční švýcarské slavnosti Fasnacht. Vskutku, i nejserióznější národ světa má svůj týden bujarého veselí, kdy se uvolní i ty

nejupjatější úřednické kravaty. Nejmasovější slavnosti tradičně pořádají Lucern a Basilej, a zejména pro poslední jmenované město je tou nejdůležitější kulturní událostí roku. V pondělí po Popeleční středě propuká vřava už o čtvrté hodině ranní. Když pouliční lampy zhasnou a centrum města ozáří tisíce lucerniček, je to povel ke startu: 72hodinový maraton pochodu, bubnování, zpěvů a veselí začíná. Restaurace a bary jedou nonstop a ulice zaplaví stovky harlekýnů, starých tetek, zvířat i karikatur politiků – satira je totiž nezbytnou součástí Basler Fasnachtu. Vše je dovoleno, vzduchem létají konfety, sladkosti i pomeranče a lidé si berou dovolenou, aby mohli slavit v maskách nebo jako diváci.

10. března 2014, Basilej, <http://lfasnacht.ch>

Rok pod Jižním křížem

Jeden den ještě hlídala vnučata a vzápětí bojovala s mořskou nemocí, pronikala do tajů jachtingu a poznávala vzdálené kouty Země a jejich obyvatele. Jak to vypadá, když úspěšná bankéřka na vrcholu kariéry náhle prudce stočí kormidlo svého života a vrhne se (doslova) do vln oceánu přeplout na plachetnici svět, popisuje ve své knize členka Dámského investičního klubu ČS Jana Honsová. Zážitky z cest do nádherných oblastí Galapág, Francouzské Polynésie či Nového Zélandu zachytila spolu s manželem v cestopisu Rok pod Jižním křížem, jenž navazuje na první díl nazvaný Odhod lana.

Jana a Otakar Honsovi:
Rok pod Jižním křížem.
Na plachetnici na cestě
kolem světa. Část 2:
Ostrovny Pacifiku a treky
na Novém Zélandu. 2013



Vasův běh

Jako je pro horolezce nejvyšší metou zdolání Mount Everestu či pro tenisty Wimbledon, pro skutečně oddané milovníky bílé stopy je Mekkou Vasův běh ve Švédsku. Nejstarší, nejslavnější a nejdelší dálkový závod v běhu na lyžích je součástí seriálu FIS Marathon Cup. Koná se od roku 1920 na památku cesty, kterou roku 1520 podnikl budoucí švédský král Gustav Ericsson Vasa na útěku před dánskými vojáky. Celý týden před vrcholným nedělním závodem Vasaloppet se lze přihlásit do dalších soutěží – od těch nejkratších 3kilometrových délek pro děti od 9 let po 30kilometrový závod pro celou rodinu KortVasan či speciální klání pro ženy. A kdo je odhodlaný zdolat výzvu 90 kilometrů, ale stres z hromadného startu mu nedělá dobře, může zkusit tuto trať již 23. nebo 24. února v závodu Öppet Spår s časově volnějším startem.

2. března 2014, Švédsko, www.vasaloppet.se

Akademie pro podnikatelky

Slova Davida Viscotta „Jediní lidé, kteří nakonec neuspějí, jsou ti, kteří se o nic nepokusí...“, umístěná na stránkách Svazu podnikatelek, jsou ideálním povzbuzením pro každého, kdo hodlá změnit směr svého života. Rozhodnutí začít podnikat chce všem odhodlaným usnadnit cyklus vzdělávacích seminářů pořádaný Svazem podnikatelek ČR se sídlem v Brně. V uceleném souboru můžete získat znalosti nezbytné ke vstupu do podnikání. Naučíte se vyhodnotit své schopnosti pro podnikání, správně komunikovat a prezentovat. Každý běh je završen vytvořením a obhajobou vlastního podnikatelského plánu a korunován certifikátem. Tento cyklus projektu určeného začínajícím podnikatelkám, ale třeba i ženám v předdůchodovém věku či po rodičovské dovolené, začíná již v lednu 2014.

www.svazpodnikatelek.cz

Ples v Opeře

Vrcholem společenské sezony již tradičně bývají „plesy v Opeře“. Ten pražský si za deset ročníků vybuďoval renomé srovnatelné s akcemi ve Vídni nebo New Yorku. Jeho letošní námět pokračuje v linii připomínání významných osobností vážné hudby: „Strauss, Strauss a opět Strauss“ je poctou slavné dynastii vídeňských skladatelů. Zahanbit se nenechají ani pořadatelé v moravské metropoli. Motivem slavnostního večera v Mahenově divadle, jež zahájí hollywoodský herec Christopher Lambert, bude „Alžbětinská doba a William Shakespeare“. Skuteční taneční nadšenci pak mohou porovnat oba plesy s jejich slavnějším „kolegou“ Wiener, jenž opanovává prostory Vídeňské státní opery v masopustní čtvrtek již od počátku 19. století. Brno 18. ledna 2014; Praha 8. února 2014; Vídeň 27. února 2014



Kulturní tipy

Text **Pavlaína Zelničková**
Fotografie archiv



Výstava dvou stovek soch Olbrama Zoubka shrnuje sedmdesát let jeho tvorby.



Czech Grand Design 2013

Nábytek, hračky, svítidla, interiérové doplňky, šperky, knižní design, móda, fotografie, ale i aranžmá výstav či festivalů. A jména jako Pelcl, Velčovský, Drápalová, Najbrt, Issa, Olgoj Chorchoj, Křehký, BOMMA, TON či Tescoma. Všechny spojuje jedno datum: 9. březen 2014. To budou ve Stavovském divadle již poosmé (popáté za generální podpory ERSTE Premier) slavnostně rozdány ceny Czech Grand Design. Jejich udělování je nejen oceněním pro samotné tvůrce, ale především tak chce zajímavé produkty z oblasti designu představit veřejnosti. Nominovaná díla si můžete od 24. ledna do 31. března prohlédnout v pražském Národním technickém muzeu a oprávněnost volby vítěze v kategorii Objev roku budete moci posoudit mezi 18. lednem a 31. březnem v prostorách Window Galerie České spořitelny v Melantrichově ulici.

9. března 2014, Stavovské divadlo, Praha



Sopranistka Pretty Yende svým lednovým vystoupením s Pražskou filharmonií zahájí cyklus Hvězdy světové opery 2014.

Zoubek na Hrad(ě)

Sochy Olbrama Zoubka pozná i většina z těch, kdo se o výtvarné umění příliš nezajímají. Asketicky štíhlé postavy, obvykle stojící na špičkách, s obličejí a rukama obrácenýma vzhůru v naléhavých gestech. Expozici retrospektivy v Jízdárně Pražského hradu, shrnující sedmdesát let jeho tvorby, vytvořil sám autor. Přes dvě stě soch je rozestavěno, jako by spolu rozmlouvaly. Nechybí ani první soška, Harmonikář, kterou dnes sedmaosmdesátiletý sochař vytvořil ve svých sedmnácti letech; některá díla jsou naproti tomu představena poprvé. Třeba letošní Zaslíbená, která celou výstavu uvozuje; postavy potom ustupují směrem k zadní části jízdárny proti proudu času tak, jak vznikaly. V jejich čestném středu stojí socha Ifigenie, již autor věnoval Václavu Havlovi. Do širšího povědomí vešel Zoubek poté, co v roce 1969 odžil posmrtnou masku Jana Palacha a vytvořil jeho náhrobek (čímž si od komunistického režimu vysloužil zákaz vystavování). Dnes jeho díla zdobí veřejná prostranství, interiéry úřadů či soukromé sbírky, známý je také pomník obětem komunismu na pražském Újezdě.

do 2. března 2014, Jízdárna Pražského hradu

Diamantový hlas v Praze

Osmadvacetiletá sopranistka Pretty Yende z jihoafrického Kapského Města svým letošním vystoupením v newyorské Metropolitní podle kritiků potvrdila příslib hvězdné kariéry. Její talent objevil v roce 2009 na soutěži Belvedere ve Vídni jeden z ředitelů milánské La Scaly Ilias Tzempetonidis: „Všichni v porotě jsme si uvědomili, že máme před sebou skutečný diamant.“ Kvalitu svého sopránů sama Yende vysvětluje tím, že africký národ má hudbu v krvi: „Je to jako africký rytmus, jako tlukot srdce...“ V nadcházejícím roce čekají talentovanou sopranistku debuty v Barceloně, Washingtonu či Berlíně. Její diamantový hlas však jako jedno z prvních uslyší české publikum – lednové vystoupení s Pražskou filharmonií zahájí cyklus Hvězdy světové opery 2014. Na akci, již podporuje ERSTE Corporate Banking, zazní nejen slavné operní árie, ale také písně z muzikálů Kismet nebo West Side Story.

27. ledna 2014, Smetanova síň Obecního domu, Praha

Výstavy Peníze a Aféry v Nové budově Národního muzea jsou součástí čtyřdílného cyklu o vývoji finančnictví.



Jak peníze hýbou světem

Zlatý stoudukát Ferdinanda III. z roku 1629, největší brilianty z českých sbírek, cihla z ryzího zlata v ceně téměř deseti milionů korun, Fabergého vejce, ale třeba i výherní automaty z první poloviny 20. století, kytara Jiřího Schelingera nebo zlatá karta Viktora Koženého z roku 1993. To vše je od teď k vidění na výstavách Peníze a Aféry v Nové budově Národního muzea (která byla mimochodem původně objektem pražské burzy). Jsou součástí čtyřdílného cyklu o vývoji finančnictví, o tom, jak peníze hýbou světem a kterak se dají vydělat i utrácet. Kromě historických platidel a principu fungování banky či burzy přibližují vliv peněz na umění, životní styl a morálku. Jako druhá strana mince je představena chudoba – v sekci věnované prostituci, otrokářství či obchodu s lidskými orgány. Cyklus v půli listopadu zahájila výstava v Náprstkově muzeu Čas zámožských objevů – o zaoceánských výpravách, jež do Evropy přivezly drahé kovy, otroky a nové plodiny, a změnily tak ekonomické fungování starého světa. Poslední z expozic s názvem Venkov bude v březnu otevřena v Národopisném muzeu.

www.nm.cz

Young Real Art

Nejednou jsme na stránkách magazínu Lady In psali o možnostech investování do umění. Pravda, ne každému se poštěstí pořídit si Kupku nebo Zrzavého, od teď se ale příležitost „být originální a vlastnit originál“ naskytá téměř každému. Young Real Art představuje ojedinělý projekt v oblasti výtvarného umění, který má za cíl zprostředkovat veřejnosti díla studentů a absolventů českých a slovenských výtvarných akademií. V pohodlí svého domova či kanceláře si jednoduše na stránkách virtuální galerie vyberete a online objednáte dílko některého z mladých umělců. E-shop se dělí do kategorií maleb, kreseb, grafik a rubriky „ostatní“, která obsahuje fotografie vytvořené pomocí camery obscury, koláže nebo lepené reliéfy z plastu. Tvorba začínajících výtvarníků se tak dostane do širšího povědomí a na druhou stranu vy se stanete majitelem originálního kusu, který může být zároveň šikovnou investicí do budoucna. Projekt tak chce také vrátit umění tam, kam patří, oživit je a z ateliérů a strnulých galerií „vytáhnout“ na světlo: do domácností, úřadů, kanceláří, společenských prostor. Navíc hodnota takového obrazu se při troše štěstí může za pár let zmnohónasobit.

www.youngrealart.com

Věčný příběh v Národním

Nejslavnější milostný příběh z pera Williama Shakespeara na hudbu Sergeje Prokofjeva se po 75 letech vrací do země svého prvního uvedení. Byla to právě naše republika (konkrétně Brno v roce 1938), kde si poprvé na baletních prknech dva mladí lidé vyznali lásku, bojovali s lidskou zášťí a podleli nesmiřitelnému osudu. S listopadovou premiérou se Romeo a Julie po šesté vrací do repertoáru baletu Národního divadla v Praze. Nové pojetí, v duchu neoklasické taneční estetiky, připravil umělecký šéf souboru Petr Zuska. Oproti standardnímu ztvárnění vytáhl do popředí postavy královny Mab a otce Lorenza – příběh tak nabývá konkrétnější podoby střetu mezi mužským a ženským principem, mezi racionálním a nahodilým, což zdůrazňuje i to, že Monteky tančí ženy a Kapulety muži. Petr Zuska je v současnosti jedním z nejuznávanějších českých choreografů a balet Národního divadla, v jehož čele působí jedenáctým rokem, doznal za tu dobu výrazných změn a modernizací.

nejbližší představení: 25. ledna, 11. února, 13. února,
www.narodni-divadlo.cz/cs/balet

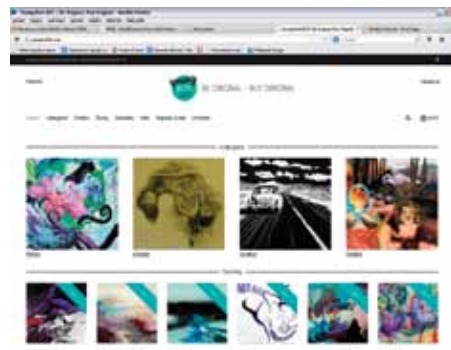


Nové pojetí, v duchu neoklasické taneční estetiky, připravil umělecký šéf souboru Petr Zuska.

Swing, to nás baví...

Nejslavnější swingový orchestr na světě The World Famous Glenn Miller Orchestra startuje svou legendární show pro rok 2014 v Česku. Turné bude probíhat od 5. do 14. ledna a kromě tradičního vystoupení v pražském Obecním domě se budou moci milovníci nestárnoucích evergreenů rozehrát také v dalších českých a moravských městech. Letošní program se ponese v duchu těch nejlepších skladeb Glenna Millera. Historie původního amerického orchestru Glenna Millera sahá do třicátých let minulého století. Tehdy pětatřicetiletý, hubený, vážně vypadající muž přinesl nový zvuk, založený na perfektní harmonii celého orchestru. Na podzim roku 1939 začala rádia hrát jejich melodie a skladby In the Mood, Pennsylvania 6-500, String of Pearls a Moonlight Serenade se okamžitě staly populárními po celém světě.

Hradec Králové 5. 1., Ostrava 6. 1., Zlín 7. 1., Brno 10. 1., Praha 11. 1., Liberec 12. 1., České Budějovice 13. 1., Plzeň 14. 1.



Chceme být partnerem ve všech životních situacích

„Premier centra, která řídím, nabízejí vybraným klientům banky veškeré služby – od běžných účtů přes platební karty a finanční plánování až po investování volných peněz,“ vysvětluje ředitel ERSTE Premier České spořitelny **Jiří Zelinka**.

Text **František Mašek, Hospodářské noviny** Fotografie **archiv**

V České spořitelně pracujete jako ředitel ERSTE Premier. Co se za touto značkou skrývá a co máte ve své pozici na starosti?

Služby ERSTE Premier představují komplexní nadstandardní péči pro vybrané klienty banky a jejich rodinné příslušníky. Je to vlastně každodenní bankovníctví zahrnující běžné účty, prestižní platební karty, finanční plánování a poradenství při investování volných peněz. Současně klientům nabízíme financování bydlení nadstandardními hypotékami. Velké oblibě se těší i naše flexibilní a kdykoli splatná Půjčka Premier.

Klienti mají k dispozici svého Premier bankéře a dnes již deset Premier center, která jsou vybavena pro maximální diskretnost jednání a komfort klientů. Jde o služby pro náročné – jsou tedy určeny pro klienty, kteří mají v bance uložen minimálně milion korun nebo jejichž měsíční příjem je alespoň sto tisíc. Klienti se mohou kvalifikovat také vysokou hypotékou. Já osobně mám na starosti řízení tohoto obchodního modelu a distribuční sítě. Moje práce je velmi pestrá, zahrnuje každodenní sledování a řízení našich poboček, nastavování strategických iniciativ, prezentaci naší služby veřejnosti. Poměrně často také pomáhám klientům při řešení obtížných situací. Na tyto úkoly naštěstí nejsm sám, k dispozici mám skvělý tým regionálních ředitelů a manažerů samotných Premier center.

Odkdy Česká spořitelna tuto službu nabízí a kolik klientů ji využívá?

Nedávno jsme oslavili třetí narozeniny. Začínali jsme se třemi pobočkami a relativně malou partou, která se snažila poskytovat co nejvyšší služby pro movité klienty. V současnosti máme téměř sto bankéřů a naše služby využívá 15 tisíc velmi spokojených klientů v celé České republice.

Zaměřujete se tedy na movitější klientelu. Jaký je rozdíl mezi službami, které poskytuje bankéř ERSTE Premier a privátní bankéř, respektive jiní bankovní poradci?

Tento rozdíl si určují sami klienti. S růstem příjmu a majetku totiž zpravidla roste jejich sofistikovanost

a náročnost. Pokud chceme jako banka uspět, musí být bankéř pro klienta partnerem ve všech jeho životních situacích. Premier bankéři se zaměřují hlavně na vyšší management, majitele firem a samostatné podnikatele, tedy na osoby, které mají zpravidla velmi vysoký životní standard. Ten jim naše služba zpřijemňuje a zjednodušuje.

Privátní bankovníctví poskytujeme klientům minimálně od deseti milionů korun pod samostatnou značkou Erste Private Banking. Jde o službu téměř výhradně zaměřenou na zhodnocování majetku klientů. Privátní bankéř se stará nejvýše o stovku klientů a v oblasti investování je opravdu expert. Denně sleduje dění na trzích a spolu s manažery portfolií je každému ze svých zákazníků kdykoli k dispozici. To je nutné zejména u individuální správy majetku, kterou poskytujeme právě a jen v Erste Private Banking.

V čem je služba ERSTE Premier nadstandardní? Co získávají její klienti navíc třeba ve srovnání právě se službami konkurenční privátní banky?

Nadstandardní je zejména přístup ke klientům a úroveň Premier bankéřů, kteří dokážou řešit komplexní bankovní požadavky svých zákazníků. Nabízíme jim atraktivní investiční příležitosti, stejně často ale řešíme, jak financovat jejich potřeby. Hypotéka Premier nebo Úvěr Premier přitom vycházejí plně vstříc specifickým potřebám náročných klientů.

Kombinace nadstandardních bankovních služeb ERSTE Premier a privátního bankovníctví Erste Private Banking patří k tomu nejlepšímu na našem trhu, a nejspíš právě proto patříme k lídrům v ČR.

Co klientům nabízíte v oblasti investic? Jaké přístupy uplatňujete při investování? Liší se nějak vaše nabídka od konkurence?

V privátním bankovníctví je nosným produktem individuální správa aktiv klientů. V těchto řízených portfoliích spravujeme majetek našich nejvýznamnějších zákazníků. Při opravdu konzervativním přístupu, který odpovídá jejich

požadavkům, dosahujeme nadstandardních výnosů. V posledních letech je značně oblíbená i strategie absolutního výnosu, kterou nabízíme formou speciálních fondů i vlastní správy aktiv. Od konkurence se lišíme hlavně místní expertizou, která je pro korunové investory klíčová. Patříme k největším hráčům na českém finančním trhu, proto je naše nabídka komplexnější než u řady konkurentů.

Co to je takzvané Expat centrum? Kolik jich existuje?

Expat centrum je součástí našeho největšího Premier centra v Paláci Rytířská a poskytuje služby cizincům již téměř deset let. Se vznikem služby ERSTE Premier, která je od počátku určena i pro anglicky hovořící klienty, jsme vlastně rozšířili služby pro expaty po celé ČR. V každém ERSTE Premier centru dnes obsluhujeme vedle domácích klientů i zahraniční.

Jaké jsou další cíle ERSTE Premier? Hodláte jeho služby dále rozšiřovat?

Služby ERSTE Premier a Erste Private Banking mají klubový charakter, který budeme dále prohlubovat. V případě bankovních produktů chceme přinášet vždy to nejlepší za zajímavých podmínek. A musím přiznat, že mne osobně velmi inspiroval magazín Dámského investičního klubu, který si vždy rád prolustují. Proto jsme se rozhodli, že také pro klienty ERSTE Premier vytvoříme magazín. Chceme v něm pravidelně přinášet informace o zajímavých produktech banky, ale hlavně inspiraci a nápady pro jejich volný čas a příjemný život.

Tento rozhovor je pro „Investiční“ časopis, dovoluňte mi tedy ještě jednu otázku. Jak investujete své peníze vy? Spravujete je sám, nebo je svěřujete do rukou specialistů a preferujete službu investičního poradenství?

Volné prostředky investuji, a to jak jednorázově, tak pravidelně. V minulosti jsem příležitostmi většinou sám vyhledával a následně investoval poměrně nevyváženě. Proto jsem nakonec rád využil možnost nechat si sestavit finanční plán svým bankéřem a podle něj jsem změnil skladbu svých investic. Zatím jsem s nimi zcela spokojen.





HOTEL IMPERIAL
Spa & Health Club



Těšíme se na Vás...

...užijte si špičkovou kvalitu
léčebných a wellness programů
hotelu Imperial v Karlových Varech

Hotel Imperial****superior • Libušina 18, 360 01 Karlovy Vary •
e-mail: reservation@spa-hotel-imperial.cz • tel.: +420 353 203 113 •
fax: +420 353 203 151 • www.spa-hotel-imperial.cz



Stylový hostitel od roku 1912

NOVÝ PEUGEOT 308

**ZAMĚŘENO
NA VAŠE SMYSLY**



PEUGEOT doporučuje **TOTAL** PEUGEOT FINANCE

Kombinovaný provoz: spotřeba: 3,6–5,8 l/100 km, emise CO₂: 95–134 g/km

Jak jsme dokázali vytvořit ještě intenzivnější zážitek z jízdy? Zmenšili jsme volant, pro vyšší citlivost řízení. Zvedli přístrojovou desku, abyste neztráceli kontakt s vozovkou. Zlepšili aerodynamiku. Snížili hmotnost i spotřebu. Navrhli jsme prostornější interiér a ještě zvětšili zavazadlový prostor. S novým Peugeotem 308 můžete nyní objevit spojení s vozovkou, které probudí všechny vaše smysly.

NOVÝ PEUGEOT 308

MOTION & EMOTION



PEUGEOT